

23
ROČNÍK 14

8. dubna 2005

V ČÍSLE:

VI. mezinárodní konference k problematice osob se specifickými potřebami
• 10 let CEEPUS: fakulty UP mají dobrý zvuk • Noví profesori UP • O čem se mluví: dotace na specifický výzkum pro mimofakultní pracoviště UP • Diskuse, názory, ohlasy

Ve čtvrtek 31. 3. 2005 byly při slavnostním aktu v aule Filozofické fakulty UP předány čestné doktoráty významnému představiteli biologického výzkumu buněčného cyklu u normálních a nádorových buněk prof. J. Bártkovi, CSc. (na snímku vpravo), a prof. C. Głombikovi, významnému historikovi české a polské filozofie.

Více informací níže.

-red-, foto -tj- ▶

Titul doctor honoris causa pro prof. J. Bártku a prof. C. Głombika

■ V posledním březnovém dnu se v aule FF UP sešly vědecké rady Univerzity Palackého, Lékařské a Filozofické fakulty k slavnostnímu aktu předání čestných doktorátů. Za účasti představitelů českých a slovenských vysokých škol a fakult a Slezské univerzity v Katovicích byl titul doctor honoris causa udělen prof. J. Bártkovi, CSc., a prof. C. Głombikovi.

Prof. MUDr. J. Bártek, první absolvent v historii UP, který obdržel čestný titul doctor honoris causa od své alma mater, ve svém projevu mj. zdůraznil, že i když čestným titulem je vždy oceněna především práce jednotlivce, jeho životní dráha a výsledky

práce jsou těsně spjaty s osudy a vlivy rodiny, učitelů a spolupracovníků. *Já jsem měl v životě štěstí nejen na chápající a milující rodiče, manželku a bratra, ale také na opravdu výjimečné učitele, pracovníky Lékařské fakulty UP*, uvedl. Mezi své vynikající učitele zahrnul mj. prof. J. Mačákovou a prof. K. Lenharta, a především poděkoval „svému vědeckému otci“ – prof. M. Hejtmánkovi, v jehož laboratoři na tehdejší Katedře lékařské biologie LF UP strávil celých šest let svého studia medicíny, a doc. A. Bárťové, s níž pracoval v sérologické HLA laboratoři v závěru svých olomouckých studií. Připomněl také, že právě jako student LF UP se poprvé dostal k výzkumu biologie

nádorů – oblasti, které se věnuje i ve svých nejnovějších výzkumech.

Prof. zw. Dr hab. C. Głombik, který se významně podílel na obnově Katedry filozofie FF UP po roce 1989, připomněl některé své počáteční kontakty s olomouckými filozofy včetně úsměvných situací z předlistopadového období, kdy na UP marně hledal Katedru filozofie. Ocenil rychle se rozvíjející spolupráci Slezské univerzity v Katovicích, zejména jejího Filozofického institutu, s Katedrou filozofie FF UP, prof. I. Blechou a prof. J. Štěpánem, i se „sprátenými“ pracovišti v Brně a na Slovensku.

Prof. J. Bártek (1953) nyní působí jako vedoucí laboratoře Cell Cycle and Cancer ve

Dokončení na str. 2

Prof. F. Mezihorákovi a Ch. Merrillovi byly uděleny Medaile MŠMT 1. stupně

■ Děkan Pedagogické fakulty UP prof. F. Mezihorák, CSc., převzal 30. 3. 2005 z rukou ministryně školství Medaili MŠMT ČR 1. stupně za významnou pedagogickou, vědeckou a organizační činnost ve prospěch českého školství. Slavnostní akt proběhl ve Velkém zrcadlovém sále MŠMT v Praze. Medaili MŠMT uděluje ministr školství obvykle při příležitosti Dne učitelů a výročí narození J. A. Komenského.

Toto ocenění je pro mne milým projevem uznání, že jsem snad jako učitel něco na poli pedagogickém udělal a že jsem snad něco udělal i na poli vědeckém a organizačním, uvedl prof. F. Mezihorák a doplnil: Ale nejsem tím o nic blíž pocitu, že jsem blízkým příbuzným Jana Amose Komenského. Ten pro nás zůstává nedostížitelným vzorem a můžeme se všichni jen pokoušet, abychom pokud možno co nejméně jeho odkaz deformovali. Myslím, že se Jan Amos dívá s potěšením na to, že je zde celá řada těch, kteří se alespoň pokoušejí jít v jeho šlépějích. Ale domnívám se, že žádnou funkci ani vyznamenáním se člověk nestává více člověkem, naopak, když je nemá, není člověkem o nic méně.

Stejného ocenění se dostalo Ch. Merrillovi, historikovi, pedagogovi, spisovateli a významnému americkému filantropovi. Jeho zásluhou mj. studuje každoročně řada studentů UP na amerických univerzitách v rámci tzv. Merrillova programu. Ch. Merrill by měl v těchto dnech realizovat další ze svých pravidelných návštěv olomoucké univerzity a očekává se, že mu při této příležitosti Medaili MŠMT předá rektorka prof. J. Mačáková.

Medaile MŠMT se uděluje jako ocenění významné pedagogické, výchovné, vědecké nebo umělecké práce, za dlouhodobé a vynikající působení nebo za mimořádné záslužný čin při zajišťování a zlepšování podmínek pro výchovu a vzdělávání v České republice. Uděluje ve dvou stupních: stříbrná – 1. stupeň, bronzová – 2. stupeň. Vnitřní opis je heslem J. A. Komenského *Quicumque homo natus est hominem agere discat.* („Kdokoliv se narodí jako člověk, nechť se učí jednat jako člověk.“). Opis reversu je teze J. A. Komenského *Omnia sponte fluant: absit violentia rebus.* („Nechť vše plyne podle své vůle a bez násilného působení.“)

-red-, foto Olomoucký den – A. Šůra

Univerzita Palackého na vídeňském veletrhu BeSt

■ Ve dnech 2. 3. až 6. 3. 2004 se UP se zúčastnila veletrhu studijních příležitostí BeSt ve Vídni. Tento veletrh má rakouským středoškolákům poskytnout informace o možnostech dalšího vzdělání i praxe po maturitě. UP na této akci prezentovala možnosti studia pro zájemce ze zahraničí jak v českém, tak i dalších jazycích, stejně jako výuku češtiny pro cizince.

Tradičně největší zájem byl o výuku češtiny, hlavně o kurzy nabízené Filozofickou fakultou během semestru. Velký zájem byl i o Letní školu slovenských studií. Studenti se zajímali také o program Central European Studies, Central European Legal Studies i o studium v češtině.

-jv-, foto archiv KZS

INFORMACE, OZNÁMENÍ, POZVÁNKY

Klinika psychiatrie a lékařské psychologie LF UP
a Psychiatrické oddělení Vojenské nemocnice
Olomouc pořádají
**mezinárodní odborný seminář
Psychiatrie v České republice
a zemích našich sousedů,**
který se uskuteční **ve dnech 15.–16. 4. 2005**
ve Vojenské nemocnici Klášterní Hradisko.

**Ústav lékařské biofyziky LF UP,
Katedra žurnalistiky FF UP
a Katedra hudební výchovy PdF UP,
si Vás dovolují pozvat na
13. seminář
univerzitního**

**Společensví pro studium hlasu a řeči
(Group for Study of Voice and Speech)**
13. 4. 2005 ve 14 hod.

v posluchárně Neurologické kliniky LF UP a FNO.
Program: *Některé poznámky k současnému špičkovému výzkumu hlasu a řeči ve světě a výzkumu u nás na UP v Olomouci* (Mgr. L. Modráčková, doc. J. Pešák, CSc., T. Grézl); *Zvuková komunikace u hmyzu* (RNDr. P. Lauterer, Mgr. I. Malenovsky); *Možnosti a způsoby rozvoje zpěvního hlasu dítěte* (Mgr. J. Fryšček); *K fyziologickým podkladům k pěveckému (zpěvnímu) formantu* (doc. J. Pešák, L. Modráčková, doc. S. Laichman, dr. M. Grepl, MÚC. Tomáš Grézl).
Vystoupení posluchačů KHV pod vedením Mgr. K. Friedrichové-Raueové.

KONICA MINOLTA

Printing for Professionals

Katedra kinantropologie a společenských věd FTK
UP a Záblesk – sdružení rodičů a přátel
hluchoslepých dětí pořádají
seminář za finanční podpory MZ ČR
a odborné garance MUDr. E. Maňáskové (FNO)
I ve tmě a tichu se dá důstojně žít

Seminář je určen všem, kteří by měli vědět a chtějí se více dozvědět o životě hluchoslepých, o jejich potřebách, aktuálních problémech a o kontaktu s nimi – určen pracovníkům ve zdravotnictví, školství, pracovníkům státních institucí a sociální sféry, dále osobám s hluchoslepotou, jejich rodinám a odborníkům a samozřejmě i studentům. Dále také těm, kteří by rádi nabídli svou pomoc a mají o tuto problematiku zájem.
Program semináře bude zaměřen na praktické návody a řešení praktických a problémových situací, do nichž se osoby s hluchoslepotou a jejich nejbližší okolí dostávají.

Datum konání: **13. 5. 2005 (9–16 hod.)**.

Místo konání: **FTK UP Olomouc**.

Další informace budou zaslány na kontaktní adresu nebo e-mailovou adresu uvedenou na přihlášce.

Přihlášku je nutno zaslat **nejpozději do 15. 4. 2005** na adresu: sterbova.dana@tiscali.cz.

Pozvánka na přednášku

V úterý **19. 4. 2005** od 14.45 do 16.15 se bude konat v malé posluchárně Teoretických ústavů LF UP (Hněvotínská ul. 3) přednáška na téma *Introduction to advanced Ultrasound Imaging techniques*. Přednášet bude **dr. Ch. Kollman**, vedoucí Laboratoře ultrazvukové techniky Centra pro biomedicínské inženýrství a fyziku Lékařské univerzity ve Vídni (viz <http://www.bmtip.akh-wien.ac.at/people/kollch1/home.html>).

Přednášku (která bude přednesena anglicky a nebude překládána do češtiny) pořádá Ústav lékařské biofyziky LF UP v rámci výuky předmětu kategorie C – Lékařská přístrojová technika.

Zájemci o uvedenou problematiku jsou srdečně zváni. Bližší informace také na <http://csu.upol.cz>.

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •

VI. mezinárodní konference k problematice osob se specifickými potřebami

■ Ve dnech 15. a 16. 3. proběhla na Katedře speciální pedagogiky PdF UP VI. *mezinárodní konference k problematice osob se specifickými potřebami a I. dramaterapeutická konference*.

Hlavním tématem letošní konference byla oblast uplatnění osob se zdravotním postižením na trhu práce. Zahájení proběhlo v reprezentančních prostorách Pedagogické fakulty plněm, na kterém vystoupili a účastníci přivítali děkan PdF UP prof. F. Mezihorák, CSc., a vedoucí Katedry speciální pedagogiky prof. L. Ludíková, CSc.

Konference byla rozdělena do šesti samostatných sekcí, přičemž každá z nich se konala ve vlastních prostorách.

V sekci *Rekvalifikace zrakově postižených* vystoupili se svými příspěvky mimo jiné sami zrakově postižení, kteří o dané problematice pohovořili z pohledu pracovníků jednotlivých organizací zrakově postižených. Velký zájem vyvolaly příspěvky věnující se *Projektu Equal*.

V sekci *Možnosti uplatnění osob s mentálními postiženími* se příspěvky zabývaly uplatněním osob s mentálními postiženími v chráněných dílnách a pracovištích, ale také uplatněním na otevřeném trhu práce, tj. například podporovanému zaměstnávání etc.

Referáty v sekci *Komunikační schopnost a její narušení z pohledu profesního uplatnění* řešily pracovní uplatnění osob s vadami řeči a také osob s narušenou komunikační schopností v důsledku sluchového postižení, omezení mozku, chirurgického výkonu, specifických poruch učení a u jedinců s kombinovaným postižením. Jako nová alternativa profesního uplatnění logopedů byla představena logopedie korporativní.

Velký ohlas v sekci *Pracovní uplatnění osob se sluchovým postižením a možnosti pracovních aktivit hluchoslepých* vzbudil příspěvek o *Projektech Leonardo* určených pro neslyšící. Významná část prvního dne byla věnována problematice pracovního uplatnění a pracovní rehabilitace hluchoslepých.

Jednou ze sekcí, která nebyla ovlivněna nemocností aktivních účastníků, byla sekce *Děti migrantů a menšin v českých školách – možnosti a meze školního poradenství*. Všechny přednášky zaznamenaly mimořádný úspěch a vyvolaly podnětné diskuse mezi obecněstvem a příspěvateli.

Titul doctor honoris causa...

výzkumném ústavu Danish Cancer Society v Kodani. Ve své vědecké a výzkumné práci věnuje pozornost především výzkumu regulačních mechanismů dělení nádorových buněk a mechanismů vedoucích ke vzniku nádorů, zejména v souvislosti s funkcí nádorových supresorů a onkogenů. V poslední době je hlavním objektem jeho zájmu studium regulačních drah aktivovaných poškozením DNA v savčích buňkách. Je autorem více než 220 původních vědeckých prací a článků a nejvíce citovaným vědcem českého původu v oblasti biologických a medicínských věd.

Prof. J. Bártek je mj. držitelem ceny Dánské asociace pro výzkum nádorů (1998), ceny Alfreda Benzonze (2002), ceny Novo Nordisk (2003), obdržel medaili G. J. Mendela za biologické vědy (2003). V roce 2002 se stal čestným profesorem Univerzity v Kodani a Univerzity v Aarhusu.

Poslední sekcí, což ovšem v žádném případě neznamená, že méně důležitou, byla sekce *Sociální a technické bariéry osob s pohybovým znevýhodněním na trhu práce*. Tato sekce přinesla zajímavý a v mnohých aspektech přínosný pohled na přetrvávající bariéry v oblasti uplatnění osob s pohybovým znevýhodněním.

V rámci VI. *mezinárodní konference* se uskutečnila I. *dramaterapeutická konference*, která si kladla za cíl zmapovat dramaterapeutické aktivity u nás a na Slovensku jak po stránce teorie, výcviku, tak i po stránce dramaterapeutické intervence. Skladba přednášejících tedy odpovídala tomuto cíli. Promluvil akademičti pracovníci (např. doc. M. Valenta, Ph.D., z Katedry speciální pedagogiky PdF UP – na snímku, doc. K. Majzlanová, CSc.

z Univerzity Komenského v Bratislavě aj.); mnoho zajímavých podnětů přinesli také terapeuté z praxe (např. Mga. B. Kolinová – Notabene Praha, Bc. V. Dočkal – ateliér Extrart – FOKUS Praha aj.). Konference ukázala, že dramaterapie má v současnosti kvalitní teoretická východiska a vytváří si své nezástupitelné místo v terapeutických intervencích. Během konference byla též založena *Česká asociace dramaterapeutů* v čele s doc. M. Valentou, která by v budoucnu měla zaštiťovat výcvik, supervize, garance, publikační a medializační činnost, co se dramaterapie týče.

Mgr. K. Jeřábková, foto -tj-

Jak nasměrovat svoji profesní kariéru a orientovat se na trhu práce

■ Na seminář s tímto názvem zvala studenty UP *Profesně poradenské centrum UP (PPC UP)*. Byl veden odborníky z praxe – Ing. M. Mayerovou (Dittmann Consulting), která představila typologii personálních agentur a jejich požadavky a seznámila s možnostmi pracovního uplatnění absolventů včetně nových trendů v poptávce zaměstnavatelů. Mgr. M. Sucha (Deloitte CZ, Katedra psychologie FF UP) uvedl příspěvek o *schopnostech, dovednostech a postojích pracovníků žádaných na trhu práce v ČR*. Mgr. O. Málek (Katedra sociologie a andragogiky FF UP) podal přehled informačních a kontaktních zdrojů potřebných při vstupu na trh práce.

Seminář proběhl ve středu 16. 3. v zasedací místnosti IC UP ve Zbrojnici.

-red-

Dokončení ze str. 1

Prof. C. Głombik (1935), pedagog Filozofického institutu Slezské univerzity v Katovicích, v roce 1990 rektor této univerzity, je významnou osobností současné polské filozofie. Intenzivně se zabývá česko-polskými filozofickými kontakty a českou filozofií, kterou recenzuje; je propagátorem polské filozofie u nás, ale i české filozofie v Polsku. Patří rovněž k neúnavným organizátorům mezinárodních setkání, mj. byl iniciátorem oficiální smlouvy o spolupráci mezi filozofickými fakultami UP v Olomouci a Slezské univerzity v Katovicích.

Od roku 1990 udělila Univerzita Palackého celkem již 25 čestných titulů doctor honoris causa. Mezi jejich držitele patří např. doc. A. Holy, DrSc., I. Theimer, T. Špidlík, S. Wiesenthal, Ch. Merrill či V. Havel.

-mav-

Přednáška významného absolventa UP: výtvarník prof. Zdeněk Příkrýl

■ Přednášku významného absolventa UP proslavil letos prof. Z. Příkrýl, absolvent Pedagogické fakulty UP. Přednášku s názvem *Prameny, cesty, setkání* si mohli zájemci vyslechnout ve středu 23. 3. 2005 v Lectoriu Uměleckého centra UP. Významný výtvarník, sochař a pedagog ji věnoval rekapitulaci svého uměleckého, odborného a pedagogického působení, s důrazem na důležité mezníky a etapy svého života.

Vědeckopopulární přednášku prof. Z. Příkrýla *Prameny, cesty, setkání* již tradičně vydalo Vydavatelství UP jako stejnojmennou publikaci (VUP, Olomouc 2005).

Cyklus *Vědeckopopulárních přednášek významných absolventů Univerzity Palackého* v Olomouci je pořádán Klubem absolventů a příznivců UP, Univerzitou Palackého a Statutárním městem Olomouc ve snaze udržovat a pěstovat kontakty s vynikajícími absolventy jednotlivých fakult UP, šířit povědomí o jejich příslušnosti k Univerzitě Palackého i vazbě na město Olomouc, jehož je Univerzita Palackého významnou součástí. *Vědeckopopulární přednáška významných absolventů UP* se uskutečňuje jednou ročně jako projev ocenění významu spolupráce UP a jejich absolventů. K jejímu přednesení vybírá komise (jmenovaná rektorkou UP k tomuto účelu) významnou osobnost z řad absolventů UP působících v jakékoli oblasti vědy, podnikání, veřejného, kulturního a politického života.

V předchozích letech se tohoto ocenění dostalo fyzikovi prof. J. Peřinovi, DrSc., a fotografu doc. J. Štreitovi.

-red-, foto -tj-

Systém archivace a sdílení digitálních médií ve FNO

■ Fakultní nemocnice Olomouc (FNO) bude jako jedno z prvních zdravotnických zařízení v České republice využívat propojené informační systémy pro pořizování, archivaci a sdílení digitálních snímků. Umožní to vyspělý obrazový archivační a komunikační systém PACS (Picture Archiving and Communication Systems), založený na nejnovějších technologiích od společností IBM a Agfa, jehož implementace ve FNO byla v těchto dnech dokončena.

Systém PACS, převádějící do digitálního formátu rentgenové snímky z celkových 110 000 radiologických vyšetření, která olomoucká nemocnice za rok provede, je plně integrován s klinickým a radiologickým systémem nemocnice. Od vysokého stupně této integrace, v podmínkách českého zdravotnictví ojedinělého, se mj. očekává také vyšší efektivnost a snížení nákladů nemocnice.

Jak dále informovala mediální zástupkyně FNO H. Matulová, nové řešení poskytuje lékařům stálý a okamžitý přístup ke všem archivovaným snímkům a relevantním údajům o pacientech. Oprávnění uživatelé z řad lékařů a zdravotnického personálu tak mohou prostřednictvím sítě snadno radiologické snímky vyhledávat a vyhodnocovat, procházet data z různých zdrojů a sdílet informace s ostatními.

Systém digitálních snímků a jejich plné propojení kompletně uzavírá kruh od provedení vyšetření a pořízení snímku s jeho následným diagnostickým popisem až po jeho uložení do nemocničního informačního systému. Doba, kdy si pacienti sami přená-

šeli snímky k různým odborníkům, je minulostí. Zcela nová dimenze diagnostiky přináší pacientovi minimální radiální zátěž spolu s významným zrychlením procesu klinického vyšetření. Pro odborníky je přínosem především možnost konziliárního řešení konkrétních případů a rychlá mezioborová komunikace, uvedl k výhodám nového řešení doc. J. Vomáčka, ředitel FNO.

Podle informací H. Matulové propojuje systém PACS velký počet pracovišť v rozdílných areálech FNO a umožňuje tak snadné a vysoce efektivní přenášení důležitých obrazových informací. Je považován za nejkompaktnější instalaci systému v českých a moravských zdravotnických institucích z hlediska míry integrace jednotlivých systémů.

-red-

Přebor UP ve šplhu na laně

■ Celkem 44 žen a 54 mužů se zúčastnilo druhého ročníku *Přeboru UP ve šplhu na laně*, který 29. 3. uspořádala Katedra sportů FTK UP ve spolupráci s oddílem sportovní gymnastiky SK UP Olomouc v tělocvičně T1 na Hynaisově ulici v Olomouci (KSP). Ženy (volnou technikou) i muži (bez přírazu) zdolávali výšku 4,5 m, pro open kategorii byla stanovena osmimetrová délka lana. Na prvním místě se v soutěži umístili K. Tomešová (ženy) a J. Opavský (muži; open kategorie), všichni z FTK UP.

-sf-

Stručně

Katedra speciální pedagogiky PdF UP pořádala 30. 3. v aule PdF UP další **Diplomový seminář** prezentující výsledky diplomových prací jejich studentů.

V prostorách Teoretických ústavů LF UP se 30. 3. konal **Přednáškový večer Spolku lékařů v Olomouci**.

Nový soubor divadla *Tramtárie* uvedl 30. 3. premiéru první profilové inscenace – hry T. Rychetského **Nevinní jsou nevinní**.

U příležitosti valné hromady Sdružení českých měst UNESCO uspořádala Katedra hudební výchovy PdF UP za podpory Statutárního města Olomouc 31. 3. v Atriu UC UP uvedení opery **Ita Innocens** (Ensemble Damian).

V posluchárně č. 1 CMTF UP se 1. 4. uskutečnilo přednáškové odpoledne hebraisty J. A. Haidlera (na snímku) na téma **Kadiš – ciduk hadin – hebrejské zádušní modlitby**, které uspořádaly Moravská pobočka Společnosti křesťanů a Židů v Olomouci a CMTF UP.

V Auditoriu maximu UC UP proběhla 5. 4. **Studentská odborná soutěž uměnovědných kateder o Cenu děkana FF UP** v akademickém roce 2004/2005.

-red-, foto -tj-

Informace, oznámení, POZVÁNKY

Akademický senát Univerzity Palackého v Olomouci na svém zasedání dne 23. 2. 2005 vyhlásil **volby Akademického senátu UP na funkční období 2005–2008**, které se budou konat v týdnu **od 11. do 16. dubna 2005**.

Členové akademické obce jednotlivých fakult UP do stanovené lhůty (18. 3.) navrhli tyto kandidáty do Akademického senátu UP:

CMTF: Mgr. W. Bugel, Lic. D. Němec, Mgr. T. Parma; studenti: P. Doležel, V. Fojtík, D. Grus, J. Mikulášek, S. Oravčíková, J. Šimoník; **FF:** Mgr. J. Dürr, PhDr. P. Hora, PhDr. T. Lazorčáková, PhDr. P. Pořízka, PhDr. J. Schneider, Mgr. J. Stejskal, doc. J. Stefanides; studenti: I. Barteček, Z. Hazdra, A. Karhánková, V. Petrůj, I. Prčíková, A. Ševčíková, F. Zouhar; **FTK:** Ing. H. Kotíková, prof. J. Riegerová; studenti: Mgr. K. Hůlka, J. Koláček; **LF:** MUDr. K. Belej, RNDr. Z. Dvořák doc. R. Fiala, MUDr. D. Riegrová, MUDr. E. Šovová, MUDr. J. Strojil, MUDr. V. Študent, doc. M. Špidlen, MUDr. A. Vidlár; studenti: A. Obr. E. Pukančíková, M. Tichá, F. Wagner; **PdF:** Mgr. M. Cichá, doc. M. Chráska, PhDr. M. Klement, Mgr. J. Langer, doc. B. Novák, doc. J. Šteigl; studenti: P. Bič, P. Haflant, I. Hrnčářová, Mgr. R. Szotkowski; **PF:** Mgr. I. Beneda, Mgr. M. Černý, Mgr. M. Kohajda, JUDr. R. Šmehlíková, Mgr. M. Tomozsek; studenti: J. Homolka, B. Pichotová, J. Rinke, I. Trendová, M. Hodulík (1981); **PřF:** Mgr. J. Fírušek, RNDr. M. Jukl, doc. R. Kubínek, doc. L. Luhová, RNDr. M. Sedlářová; studenti: R. Čapka, Mgr. M. Gavenda.

Kandidátní listina, jména předsedů dílčích volebních komisí a další informace jsou zveřejněny na úředních deskách UP a fakult UP a na webových stránkách UP (<http://www.upol.cz/>).

Cena Františka Palackého

Cena Františka Palackého je oceněním vynikajících výsledků tvůrčí činnosti na poli vědy nebo kultury, které přispívají k prestiži České republiky a Univerzity Palackého v Olomouci.

Cenu uděluje jménem Univerzity Palackého její rektor.

Cena se uděluje zpravidla jednou za dva roky a udělení je spojeno s finančním odměnou 50 000 Kč. Na tuto odměnu přispívá Obecní úřad v Hodslavicích a Městský úřad v Neratovicích podle smlouvy uzavřené s Univerzitou Palackého v Olomouci.

Návrh na udělení *Ceny Františka Palackého* může předložit každý člen akademické obce UP, a to Vědecké radě té fakulty, na které je zaměstnán. Návrh (vzor návrhového listu je k dispozici na úseku prorektora pro záležitosti vědy a výzkumu) se předkládá rektorovi cestou děkanátu fakulty.

Pro udělení *Ceny Františka Palackého v roce 2006* je možno předkládat návrhy **do 13. 5. 2005**.

Přednáška k počtě J. L. Fischera v roce 2005

„Přednáška k počtě J. L. Fischera“ se uskutečňuje jednou ročně jako projev ocenění významu osobnosti prvního rektora obnovené olomoucké univerzity. Koná se zpravidla v listopadu.

K jejímu přednesení vybere k tomuto účelu rektorem UP jmenovaná výběrová komise významnou českou či zahraniční osobnost z kterékoliv vědní oblasti.

Kterýkoliv člen akademické obce může podat svůj návrh na kandidáta přednášky. Součástí tohoto návrhu musí být stručné zdůvodnění. Návrhy budou zaslány prorektorovi pro záležitosti vědy a výzkumu **do 13. 5. 2005**.

Členem výběrové komise je prorektor pro záležitosti vědy a výzkumu a zástupce každé fakulty. Výběrová komise tajným hlasováním zvolí tři kandidáty; na první místo zařadí toho, který obdržel nejvíce hlasů.

Kandidát, který byl navržen výběrovou komisí (obdržel nejvíce hlasů) je oznámen Vědecké radě UP. Ta vyjádří svůj souhlas s navrženým kandidátem hlasováním.

10 let CEEPUS: fakulty UP mají dobrý zvuk

Myšlenka projektu CEEPUS (Central European Exchange Project of University Studies) vznikala jako adekvátní alternativa studijních možností sítě Erasmus/Socrates v době, kdy země střední Evropy nebyly součástí EU a bylo zapotřebí podpořit studijní mobilitu a připravit univerzity těchto zemí pro plynulý přechod do mezinárodních sítí. Projekt byl zahájen a podporován ministerstvem školství země střední Evropy právě před 10 lety (www.ceepus.org/ceepus).

V současné době je do sítě studijní mobility CEEPUS zapojeno 275 partnerů, tj. 275 univerzit (některé jsou zapojeny do více studijních sítí) a 36 koordinujících univerzit.

Představenstvo projektu CEEPUS se rozhodlo pozvat koordinátory všech sítí na slavnostní zasedání k 10. výročí činnosti projektu do Vídně, kde je „mozek, duše i srdce“ projektu, jak bylo poznamenáno v úvodním zahajovacím projevu. Univerzity ČR jsou také iniciativním účastníkem sítě CEEPUS, v současné době se mobility studentů a učitelů v rámci CEEPUS účastní 40 univerzit, Univerzita Palackého participovala v roce 2004 v pěti sítích. V současné době existuje v ČR jediné koordinující pracoviště – Fakulta tělesné kultury UP, která koordinuje síť CZ0012. Zároveň je FTK UP nejdéle nepřetržitě koordinujícím pracovištěm tohoto programu v ČR (od roku 1997).

Obsahem studijního programu CZ0012 je „aplikovaná tělesná výchova“. Síť vznikala od roku 1996/1997 ze dvou zdrojů: z kooperace mezi FTK UP Olomouc, AWF (Akademia Wychowania Fizycznego) v Poznani a PdF Univerzity M. Bela v Banské Bystrici, dále mezi PdF Univerzity v Ljubljani, FTK UP Olomouc a FTK Univerzity v Zagrebu. Hned následujícího roku (1997/1998) došlo ke spojení do hlavního studijního proudu. Postupně se precizoval i obsah studia a jeho regule. Od tradičních studijních „stáží“ se program koncipoval jako stabilní studijní jednoměsíční program se zaváděním kreditního systému, plněním zkoušek, certifikací studia, atd. Využívalo se „know-how“ z kooperace s progra-

mem EMDAPA v Leuven (European Master Degree in APA) a pro mnohé studenty byly stále CEEPUS odrazovým můstkem právě do tohoto typu evropských studií, stejně jako inspirací pro dotváření domácích studií dle boloňských doporučení. Zúčastněné fakulty jsou povinny vyučovat to nejlepší, co z oblasti ATV a APA jsou schopny zahraničním studentům nabídnout v blokovém jednoměsíčním studiu, a to do výše pěti kreditů. Učitelé (vyjíždějící i přijíždějící) mají povinnost osmi hodin výuky v rozmezí 10 až 14 dnů. Dohodnutý studijní program je certifikovaný a je vymezen podmínkou uznávání získaných kreditů domácí univerzitou.

Každoročně se v Olomouci na přelomu května–června koná koordinační schůzka zástupců všech partnerů sítě, kde se upřesňuje obsah studia, dopracovávají studijní materiály, domlouvá studijní mobilita studentů i učitelů (tj. „distribuce“ přidělených stipendijních měsíců) a dotváří informační manuál pro následující rok. Pravidelně se také koná podzimní „workshop“ za účasti studentů a učitelů, kteří v daném roce na univerzity CEEPUS vyjíždějí. Prezentují zde nejen nabízené studijní programy, ale také dílčí výsledky svých bakalářských, magisterských nebo disertačních prací. Práce z těchto workshopů jsou základem vydávaných studijních materiálů pro studující CEEPUS. Zatím se tyto workshopy uskutečňovaly v Olomouci (poprvé v roce 1997), dvakrát v Českých Budějovicích a jednou v Brně.

Oficiálním jazykem programu je angličtina a studijní nabídka musí být v jazyce anglickém, pro běžnou komunikaci se samozřejmě uplatňuje „babylonská komunikace“ ve slovanských jazycích.

Nynější síť CZ0012 tvoří: z ČR – FTK UP (koordinátor), Fakulta sportovních studií MU Brno, Pedagogická fakulta JU České Budějovice, ze Slovenska FTVŠ UK Bratislava, PdF Univerzity M. Bela v Banské Bystrici, z Polska AWF v Poznani a ve Wroclawi, ze Slovenska Pedagogická fakulta Univerzity v Ljubljani a Univerzity v Primorsku (Koper), z Chorvatska Fakulta tělesné kultury Univerzity v Zagrebu a z Bulharska Národní sportovní akademie v Sofii. Novým partnerem by se od roku 2005/2006 měla stát Fakulta tělesné kultury Univerzity v Niš (Srbsko).

Členy oficiální delegace ČR na slavnostní setkání k 10. výročí CEEPUS ve Vídni ve dnech 18. a 19. 3. 2005 byli: Ing. J. Beneš, CSc., ředitel odboru VŠ MŠMT ČR; Mgr. A. Štěrbová, náměstkyně ministryně školství, pověřená řízením Skupiny evropské integra-

ce a mezinárodních vztahů; Ing. A. Spejchalová, pracovnice MŠMT pro zahraniční aktivity resortu; RNDr. V. Šťastná, pracovnice MŠMT pro mezinárodní spolupráci v oblasti VŠ; RNDr. J. Nováková, vedoucí Národní kanceláře CEEPUS ČR a prof. H. Válková, CSc., děkanka FTK UP, koordinátorka sítě CEEPUS CZ0012.

Dopolední program byl věnován pracovním jednáním, z nichž je nejpodstatnější výsledek, že projekt CEEPUS bude pokračovat nejméně dalších pět let a dále doporučení napomáhá začleňování univerzit z dalších „čekatelských zemí“ EU do studijních programů (fixní dohody jsou již ze Srbskem a Černou Horou, před uzavřením jsou dohody s Maqedonií, Albánií a Ukrajinou) a transformace jednoměsíčních studií na plná semestrální studia. Na tuto alternativu je síť CZ0012 připravena a semestrální studia (30 Kr) od roku 2005/2006 akceptují všechny fakulty v ČR, v Ljubljani a v Sofii (na FTK bude program propojen se studenty Erasmus-Mundus).

Setkání koordinátorů sítě CEEPUS, ale také studentů právě studujících ve Vídni, s představiteli projektu CEEPUS zahájila rakouská ministryně školství, vědy a kultury paní Elizabeth Gehrler a potvrdila význam středoevropských kooperací pro rozvoj vzdělání, ale i multikulturní tolerance v Evropě. Cestnou cenou ministerstva za desetiletý podíl na rozvoji studií CEEPUS byla oceněna síť podpory jazykových studií ve středoevropském prostoru (participantem je např. i FF UP v Olomouci), vedená prof. Herbertem Van Uffelenem z Univerzity ve Vídni. Obecně bylo velmi příjemné slyšet, že fakulty UP v sítích CEEPUS mají dobrý zvuk a jsou spolehlivými partnery.

Večerní „gala-program“ s názvem „From Baroque to Rock“ se odehrával v sálech zámku Belveder a měl, dle hlavního názvu, skutečně dobrou, historickou atmosféru, podtrženou přivítáním hlavní koordinátorky CEEPUS paní Elizabeth Sorantin v barokním stylovém oděvu, předváděním tanců jako menuet, gavota, sarabanda a na závěr – jak by ani jinak nebylo možné, vídeňským valčíkem, do něhož byla snaha vtáhnout všechny přítomné. Byla možnost také prohlédnout obrazárnu a v jarním teplém večeru pak i přilehlé parky v romantickém večerním osvětlení.

Nápad vzpomenout deseti let studií v sítích CEEPUS byl šťastný, podtrhl vědomí evropské soudržnosti, význam vzdělávání a nasměroval další vzdělávací možnosti v evropském prostoru.

Prof. H. Válková, děkanka FTK UP

Program Leonardo da Vinci na Filozofické fakultě UP

Leonardo da Vinci je název evropského programu, který si klade za cíl podporovat politiku celoživotního vzdělávání a do jehož struktur je zapojeno již 25 zemí Evropské unie. Pro Filozofickou fakultu UP získalo prostředky z tohoto programu Středisko distančního vzdělávání FF UP, které v současnosti v programu *Leonardo da Vinci* realizuje tzv. projekt mobilit, tedy stáží a výměn.

Cílem projektu mobilit je zkvalitňování odborného vzdělávání manažerů lidských zdrojů, mezi něž vysoceškolská pedagogové právem patří, rozvoj jazykových schopností i propojování teorie a praxe na nejruznějších platformách. Na Filozofické fakultě UP je do programu zapojeno 14 účastníků, z nichž první skupinu tvoří právě pedagogové a lektori FF UP, podílejší se na výuce v anglickém jazyce nebo na přípravě studijních programů v anglickém jazyce. Druhou skupinou jsou manažeré programů odborného vzdělávání FF UP, kteří vytvářejí podmínky pro studium zahraničních studentů a podmínky pro rozvoj distančního a elektronického vzdělávání.

Pro naplnění cíle projektu byla zvolena dvě prostředí: prvním je prostředí Malty a University of Malta jako země s nerozšířenějším využíváním euroangličtiny a s velkou zkušeností v oblasti zahraničních studentů. Druhým místem je Univerzita v Grönningenu v Nizozemí, která je jednou z univerzit, podílejších se na evropském studijním programu *Euroculture*, který hodlá FF UP realizovat v příštích letech.

Program účastníků, kteří v zahraničí jednotlivě stráví 3–4 týdny, bude zahrnovat intenzivní výuku angličtiny, poznávání místních realit a konzultace na univerzitních pracovištích podle oborů, kterým se zúčastnění věnují. Jako pravidelné denní studijní penzum je předpokládána šestihodinová jazyková výuka, rovněž doprovodný program plně vyžití časové možnosti stážístů.

První účastníci programu *Leonardo da Vinci* odcestovali na Maltu již 6. 3. 2005, poslední termíny stáží spadají do listopadu. Zkušenosti, které s sebou přivezou, již z podstaty věci překročí rámec pouhého zdokonalování jazykových dovedností, proto by jistě neměly zapadnout.

M. Friedlová

Kdo by jako malý netoužil objet celý svět, prodírat se neprostopupnou džunglí, stoupat k vrcholům velehor, lovit s Indiány divokou zvěř, podívat se do Afriky za slony nebo na Velkou čínskou zed'?

Dne **11. 4. 2005 v 16.30** bude v Uměleckém centru UP, v prostorách Galerie schody, zahájena výstava dětského výtvarného projevu

Hoky koky po Evropě, hoky koky po světě, která potrvá do 13. 5. 2005.

Práce vytvořily děti ze Studia Experiment, olomouckého občanského sdružení, které se již jedenáct let věnuje práci s dětmi a mládeží olomouckého regionu. Výstava výtvarných prací Studia Experiment *Hoky koky po Evropě, hoky koky po světě* je barvitým zápisníkem z cest po celé zeměkouli, které děti absolvovaly v průběhu školního roku 2004/5 v rámci stejnojmenného výtvarného projektu.

Přijďte si spolu s dětmi-autory zatančit náš rituální tanec *Hoky koky* na vernisáž: cukroví, víno i limo na cesty zajištěno, včetně moudrého projevu a kulturního doprovodů. Na vernisáži bude rovněž vyhlášena veřejná soutěž o nové logo Studia Experiment. Návrhy posoudí nezávislá komise s dětským zastoupením, vítězné logo bude realizováno a autor vítězného návrhu získá jako cenu půlroční kurz Studia Experiment dle vlastního výběru zdarma (hodnota cca 1 200 Kč).

Soutěže se mohou zúčastnit všichni, přijímat budeme také neprofesionální (dětské i studentské) návrhy, podmínkou je, aby návrh obsahoval název organizace.

P. Sobáňová, Katedra výtvarné výchovy PdF UP

Noví profesori UP

Šedesát nových profesorů českých vysokých škol převzalo 5. 10. 2004 v pražském Karolinu jmenovací dekry, mezi nimi i čtyři členové akademické obce Univerzity Palackého: **prof. PhDr. Ivo Barčáček, CSc.** (Katedra historie FF UP), pro obor historie, **prof. PhDr. Ivan Blecha, CSc.** (Katedra filozofie FF UP), pro obor filozofie, **prof. MUDr. Emil Tkadlec, CSc.** (Katedra ekologie a životního prostředí PrF UP), pro obor ekologie, **prof. MUDr. Ivo Stárek, CSc.** (Otolaryngologická klinika LF UP a FNO), pro obor otorinolaryngologie, a to na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy v Praze.

V minulých číslech univerzitního týdeníku jsme publikovali již tři krátké profily nových profesorů UP, dnes přinášíme poslední:

Prof. MUDr. Ivo Stárek, CSc. (1951)

Lékařská fakulta UP, Otolaryngologická klinika.
Obor: ORL.

Vědecká a výzkumná specializace: choroby slinných žláz.

Prof. I. Stárek je autorem/spoluautorem 80 vědeckých publikací, z toho 12 publikovaných v zahraničí; citovanost 25 (SCI).

Významné publikace za posledních pět let:

Skálová, A., Stárek, I., Simpson, R. H. W., Kučerová, L., Dvořáková, J., Čuřík, R., Dušková, M.: *Spindle cell myoepithelial tumours of the parotid gland with extensive lipomatous metaplasia*. Virchows. Arch., June 2001, vol. 439, no. 6, p. 762–767. IF 1.713.

Stárek, I., Skálová, A., Tichý, T.: *Historiopathologic changes in parotid gland parenchyma after fine needle aspiration biopsy of*

a Warthin's tumour. A case report. Pathol. Res. Pract., 2002, vol. 198, no. 12, p. 829–832. IF 1.075.

Stárek, I., Tichý, M., Skálová, P., Skálová, A.: *Ulcerating Warthin's tumour. Acta Otolaryngol., 2004, vol. 124, p. 744–746. IF 0.729.*

Zatím poslední kongresovou přednášku pronesl prof. I. Stárek na 51. kongresu SSO v Tatranské Lomnici (2.–4. 9. 2004) na téma *Možnosti lokalizace sentinelové uzliny gama sondou u karcinomů hlavy a krku* (spoluautoři J. Betka, L. Mrzena, P. Koranda, V. Zbořil).

Prof. I. Stárek vede čtyři postgraduální studenty v oboru ORL; v témže oboru přednáší na Lékařské fakultě UP.

-red-, foto archiv prof. I. Stárka

Prof. PaedDr. Zdeněk Příkryl

Prof. Z. Příkryl se letos stal další osobností, která byla vybrána k přednesení přednášky z cyklu *Vědeckopopulárních přednášek významných absolventů Univerzity Palackého*. Při této příležitosti přinášíme jeho krátký portrét:

Zdeněk Příkryl se narodil 4. 7. 1928 v Chomoutově u Olomouce. V roce 1947 maturoval na Polívkové reálném gymnáziu, roku 1951 ukončil studium profesury výtvarné výchovy na Pedagogické fakultě UP. V následujícím roce jako pomocný asistent modelování a večerní kresby dosáhl doktorátu pedagogiky a dějin umění. Po dvouleté vojenské základní službě, se zákazem pedagogické činnosti, pracoval jako aranžér a propagační referent, v roce 1956 začal učit na Fučíkově pedagogické škole v Olomouci a na ZŠ v Hodolanech. Od roku 1959 působil jako odborný asistent a od roku 1961 jako vedoucí Katedry výtvarné výchovy Pedagogického institutu, který byl od roku 1964 zařazen do rámce UP jako Pedagogická fakulta. V témž roce 1964 poprvé vystavoval ve Francii, v roce 1966 se habilitoval jako docent modelování. V roce 1967 poprvé vystavoval souborně ve Vídni. Po roce 1968, zbaven vedení katedry, se začal soustřeďovat na tvorbu litých medailí. Byl přijat do brněnské a pražské organizace medailérů (později AUM) a se světovou organizací FIDEM se od roku 1969 podílí na výstavách medailí po celém světě. V roce 1990 byl jmenován profesorem sochařství.

Prof. Z. Příkryl je mj. znám také svou osobitou poezií, která vnitřně souvisí s jeho výtvarnou aktivitou, přízeň posluchačů si získaly literární večery s hercem F. Řehákem. Velký ohlas zaznamenaly jeho pořady o hanáctině, oživující tento dialekt zaujetím a láskou. V roce 2002 byla Příkrylovi udělena Cena města Olomouce za výtvarné umění.

-red-, foto -tj- a reprodukce z publikace prof. Z. Příkryla *Prameny, cesty, setkání*

Oprava s omluvou

V Žurnálu č. 22 jsme při představování **prof. Emila Tkadlece** v této rubrice na str. 5 jako jeho křestní jméno mylně uvedli jméno Jiří.

Profesoru Tkadlecovi i čtenářům se omlouváme.
Redakce

V rámci **Ekologických dnů 2005** (15. 4.–1. 5.), jejichž letošním mottem je *Krajina pochybností...*, se v pondělí **18. 4. uskuteční v aule Přírodovědecké fakulty UP** (tř. Svobody 26) seminář na téma **Pochybnosti o současném způsobu vzdělávání**.
Veřejné rozpravy se zúčastní T. Škrdlant, J. Zrzavý, Z. Kratochvíl, S. Komárek, I. M. Havel aj.
Začátek je plánován na **8.30 hod.**
Další informace viz <http://www.olomoucko.cz/slunakov/>.

Fejeton

Jepičí život aktuálna

Byvaly doby, kdy většinu času jsem trávil počítáním. Zejména šlo o počítání možného vlivu náhody na výskyt jevů, které byly předmětem zájmu mých klientů – badatelů z klinik, laboratorů a univerzitních kateder. Počítání je činnost prováděná v poměrně ustálených pravidlech logických a matematických. Jistá volnost bývá přitom ve volbě formálního modelu, kterým se provádí přechod mezi světem reálné skutečnosti a matematickou abstrakcí – vcelku však jde o počínání ukázněné se značným stupněm sebekontroly.

Doba se mění – a já dnes méně počítám a více píši. Svoje představy o světě a své názory se pokouším vyjadřovat spíše slovy než matematickými formulami. Proč se to děje a jaké síly jsou za tento posun mého jednání odpovědné – to bych asi nedokázal přesně zdůvodnit. Jedním z důvodů by snad mohlo být moje postupné uvědomování si, že řeči matematických vzorců je schopno porozumět příliš málo jedinců z těch, kteří by řečenému nebo napsanému porozumět měli. Ve srovnání s řečí vzorců je řeč slov jistě méně přesná – jazyk, logicky nepřilíš konzistentní, má však ve svém instrumentáriu mocnou zbraň v podobě metafor, schopných působit na vnímající mysl holistickým mechanismem, kdy stačí napovědět, aby si vnímající domyslí. Přitom se zřejmě uplatňují principy analogie, provázanosti částí a celku, spojitosti a úplnosti struktury. Také to ovšem vyžaduje jistou úroveň představivosti, fantazie na straně vnímající osoby.

Debaty v redakční radě časopisu občas používají termínů aktuální, aktuálnost, aktualita. Jako vyjádření požadavku, aby posuzovaná zpráva, text článku nebo sdělení vypovídala o věcech, které jsou na pořadu dne, které nastolil život právě teď, které hýbou světem (nebo jeho jistou malíčkou částí, ve které se odehrávají scény z našeho lokálního života).

Samozřejmě požadavek aktuálnosti respektuji. Jenomže se přitom nemohu zbavit nepříjemného pocitu, že aktuálnost je vlastnost nesmírně rychle

pomíjející. Podléhající působení zubu času. Co je aktuální dnes, už vůbec nemusí být aktuální zítra. Jistě, jsou záležitosti, které je třeba řešit tak říkajíc za tepla, jako to železo, které se má kout žhavé. Jinak vystydne. Dnešní hlad by měl být tišen dnes, polévku uvařenou krátce předtím a chlebem upečeným předchozího rána.

Jenomže význam všech záležitostí nepomíjí se soumrakem daného večera. Jsou i takové, že jejich aktuálnost přezívá do dalších dnů, týdnů, let. Někdy se jim říká perpetuality. Tím dlouhodobým přezíváním je vnímání jejich aktuálnosti rozměňováno – a případné pokusy řešit je bývají odsouvány s odůvodněním, že na ně dojde zítra. Co nemusíš udělat dnes, odlož na zítek. To je případ naší neschopnosti objektivně zhodnotit výstupy grantových projektů – kdy je hodnocení prováděno natolik formálně, že mu uniká i úplně triviální požadavek, aby jako hlavní efekt předkládaného řešení bylo vzato kritérium hodnota výstupu připadající na jednotku nákladů na řešení vynaložených. Nikoli hodnota výstupu samotná – a už vůbec ne objem spotřebovaných prostředků. Za použití tohoto kritéria při stavbách socialismu už odsoudili ke smrti provazem masového vraha a generálního tajemníka KSČ samotní bolševici. I jim už začátkem padesátých let došlo, že kontrola korunou je pěkná pitomost.

Jsou jevy, které jsou zároveň aktualitou i perpetualitou. Obojí se nevylučuje. Za mnohé jiné stačí uvést hlad a žízeň. Patří k nim ale také mnohé potřeby ducha; například rozumnost akademického řízení a počínání vůbec. Už mnoho let sleduji mravenčí úsilí dopracovat se k rozumnému způsobu měření intelektuálních výkonů; tohle je akademická perpetualita par excellence, protože se jí budou zabývat i generace, které přijdou po nás. A zároveň to bude aktualita – pořád ležící na stole a dráždící mysl těch, kteří neodmítají přemýšlet. Těch, kterým není intelektuální pohodlí nade vše.

Prof. S. Komenda

Za profesorem MUDr. Jaroslavem Duškem, Ph.D., Msc.

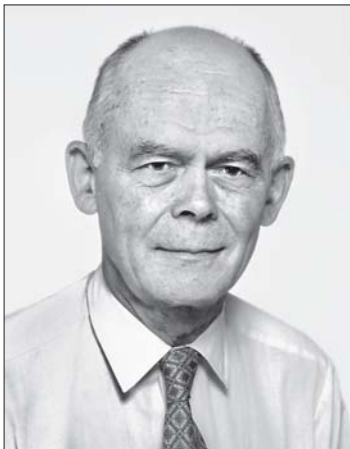
Je tomu již pět let, kdy nás opustil (20. 3. 2000) v souvislosti s neuvěřitelně nešťastným dopravním poraněním náš dlouholetý spolupracovník na Ústavu patologie LF UP v Olomouci – prof. J. Dušek. Zpráva o jeho náhlém tragickém odchodu velmi zarmoutila všechny jeho přátele, jeho blízké spolupracovníky a také domácí a zahraniční studenty, u nichž se profesor Dušek těšil pro svoje lidské vlastnosti a osobní přístup velké oblibě. Duch jeho vědecké a organizační výjimečnosti je dodnes na ústavě postrádán, a to zejména při veškerém závažném rozhodování, odborné a pedagogicko-didaktické práci a meziústavních aktivitách v rámci Společnosti čs. patologů.

Prof. Dušek odborně vyrůstal v poměrech tradiční školy severomoravských patologů, jejichž základy položil cca před 50 lety uznávaný odborník a organizátor v oblasti patologie – pan doc. Č. Dvořáček. Pod jeho vedením od 50. let minulého století vyrostla odborně řada pracovníků, z nichž někteří dosáhli díky svým vědeckým aktivitám mezinárodního uznání. Z některých z nich se stali i významní akademičtí funkcionáři Univerzity Palackého – kromě prof. J. Duška to byl zejména prof. L. Neoral, DrSc. et Dr. h. c. Oba se stali doslova pevnými pilíři svých ústavů a v obtížných situacích těž významnou oporou a garanty prosperity naší Lékařské fakulty. V této tradici pak v současnosti pokračuje řada dalších pracovníků, mimo jiné zejména: prof. Z. Kolář, CSc. (současný děkan LF UP), doc. M. Tichý, CSc. (přednosta Ústavu patologie LF UP), prof. J. Mačák, CSc. (přednosta Ústavu patologie LF MU v Brně), doc. J. Horáček, CSc. (děkan ZSF a přednosta Ústavu patologie v Ostravě). V zahraničí se osvědčili doc. A. Kolín, CSc. na Univerzitě v Montrealu v Kanadě, prof. D. Kalousková (tamtéž) a vedoucí Ústavu patologie Dr. med. M. Lesná-Onderková (Southampton, Anglie).

Profesora Duška jsme si vážili a obdivovali pro jeho neutechající vědeckou činnost a příkladnou životní vitalitu spojenou s vizí něčeho stále nového (ono goethovské „ein ewig Neues“), co je za horizontem všedního života a zejména současného stavu poznání. Vize navazující na předchozí trendy dřívějších vedoucích ústavu o jeho harmonickém uspořádání s prosperující výzkumnou laboratorně technickou základnou a v didakticko-pedagogickém ohledu o nově rozšířenou a moderně koncipovanou formu problémově orientované výuky budoucích lékařů.

Jak jsem již dříve u příležitosti 65. narozenin prof. Duška zdůraznil, v pohledu hodnocení vedoucího pracovníka ústavu nezáleží snad ani tak na délce doby jeho setrvání ve vedoucí funkci, ale spíše je třeba přihlídnout k tomu, jaké kvalitativně nové prvky svému ústavu přinese, jaké předpoklady k dalšímu rozvoji a prosperitě ústavu vytvoří, jakým způsobem posune úroveň vlastního oboru a stylu práce, a v ne-

poslední řadě jakým příkladem své osobnosti v práci a vzájemném styku ovlivní svoje spolupracovníky a zejména jak nadechne studující mládež pro odborný a humanitní rozměr současné medicíny. Možno říci, že se prof. Dušek s využitím zdejších a zahraničních zkušeností za krátké – toliko šestileté – vedení Ústavu patologie LF UP zhostil těchto úkolů zcela přesvědčivým a uznávaným způsobem. Toto období bylo pro něho také snad i jistou potěšující satisfakcí za někdejší nedocenění jeho osobních názorů a postojů spojené s dlouholetým zákazem jeho oblíbené pedagogické činnosti. Prof. Dušek byl ovšem typem nadšeně pracujícího jedince s uspokojením z výsledků své práce. To mu umožnilo – též díky rodinnému zájmu a řadě spolupracovníků – všechny těžkosti s nadhledem překonávat. Prof. Dušek prezentoval naši alma mater v zahraničí

a v konkurenci jiných českých lékařských fakult získával naše první zahraniční studenty. Jeho vědecký a pedagogicko-didaktický rozhled umožňovala i jeho „cestovatelská aktivita“ spojená s návštěvou či dlouhodobou prací na zahraničních ústavech, zejména v Kanadě, USA a Anglii (McGill University v Montrealu, Sonnybrook Health Center v Torontu), absolvování kurzů o nových směrech výuky na Harvard Medical School v Bostonu a na Univ. McMaster v Hamiltonu a na Univ. v Dundee. Odtud také pramenila v té době jeho bezkonkurenční praktická orientace ve vědecko-výzkumném zaměření světově proslulých univerzitních ústavů a také znalost nových trendů v didakticko-pedagogické práci západních univerzit.

Takto získané poznatky zúročoval prof. Dušek po svém návratu na zdejší lékařskou fakultu v prosazování a organizování těchto uvedených trendů. Za zmínku stojí především způsob výuky ve stylu „PBL“ (Problem Based Learning) – po vzoru výuky na některých významných univerzitních ústavech – s prosazováním snahy o výuku vedoucí k tvůrčímu myšlení a aktivní spolupráci studenta ve výukovém procesu; dále snaha o výuku cizojazyčně komunikujících studentů. Pro zahraniční studenty byl prof. Dušek jejich oblíbeným a důvěryhodným učitelem.

Při trvalém zaneprázdnění provozními, vědecko-výzkumnými a výukovými záležitostmi vykonával prof. Dušek řadu povinností a aktivit, vyplývajících z jeho osobní účasti v národních a mezinárodních organizacích: funkce hlavního odborníka pro patologii v ČR, prezident České větve International Academy of Pathology, člen výboru Společnosti čs. patologů, člen výboru České lékařské společnosti, člen redakční rady časopisu Česká a Slovenská patologie a soudní lékařství, členství v hematologické, nefrologické a kardiologické společnosti, člen podskupiny Akreditační komise vlády ČR a člen vědeckých rad LF UP v Olomouci a LF UK v Hradci Králové; dále pak i jeho lektorské působení v Institutu pro postgraduální vzdě-

lávání ve zdravotnictví v Praze. Na zdejší fakultě bylo přínosné jeho aktivní členství v Oborové radě postgraduálního doktorského studia v oboru patologie a soudního lékařství.

Prof. Dušek byl také schopným organizátorem v provozní složce Ústavu patologie a velmi úspěšným i v progresivním uplatňování grantových příspěvků nezbytných v materiálně technickém vybavení ústavu a jeho modernizace.

Své bohaté životní zkušenosti a odborné znalosti uplatňoval prof. Dušek výrazně zejména ve výkonu akademické funkce proděkana a prorektora pro výzkum na UP. Za všechny uvedené zásluhy byl prof. Dušek vyznamenán zlatou pamětní medailí UP.

V osobním životě i na veřejnosti vystupoval prof. Dušek spíše skromným způsobem, v projevech byl přímý a svérázně kritický, a také neústupný vůči všemu, co stálo v cestě pravdivosti poznání. Jeho ryzí postoje a nadšené pracovní úsilí si získaly sympatie i u studentů. Snad nejlépe vystihla vědomí času celý problém jeho studentka (P. S.) svým povzdechem nad tím, že skutečnost ztráty velkého člověka si lidé uvědomují mnohdy teprve ve chvíli jeho nenávratného odchodu.

Ale i ke svým spolupracovníkům – přes nekompromisní náročnost a pracovní požadavky – byl prof. Dušek velmi vstřícný a s pochopením řešil jejich denní pracovní problémy. K jeho „fenotypu“ neodmyslitelně patřily i jeho vtipně směřované připomínky s poukazem na případné nedostatky, ale vždy pozitivně stimuluující.

Prof. Duškovi záleželo nejen na pokračující vědecko-výzkumné prosperitě vlastního ústavu, ale zejména též v době výkonu vysokých akademických funkcí na prosperitě celé LF UP a jejího spojení s vědeckými univerzitními ústavu v zahraničí.

Za celou jeho vědeckou, didakticko-pedagogickou, provozní diagnostickou a organizačně metodickou práci patří prof. Duškovi trvalé uznání a náš vřelý dík.

Za pracovníky Ústavu patologie LF UP v Olomouci
prof. R. Koďoušek, DrSc.

Five years after ...

Před pěti lety, 20. března 2000, opustil akademickou obec této univerzity profesor Jaroslav Dušek; v devadesátých letech proděkan lékařské fakulty, prorektor Univerzity Palackého pověřený řízením resortu vědy a výzkumu a také přednosta Ústavu patologie. Jeho jméno bylo dekorováno tituly z kanadských univerzit, kde dlouhodobě působil na přelomu šedesátých a sedmdesátých let. V životě se za všechno platí – za příležitost vstoupit do otevřených dveří západní lékařské vědy se mu intelektuálně zastydlý český reálné socialisticky znormalizovaný akademický svět revanšoval po návratu domů několikanáslepným zákazem přednášek pro medicíny a přehlížením jeho úspěchů dosažených v prostředí podstatně náročnějším než bylo prostředí české.

Za věc politické a intelektuální svobody se na olomoucké lékařské fakultě postavil v listopadu 1989 jako snad úplně první. Nevyžíval se však v neplodném řečnění; navrhol co zlepšit, ve výuce i ve výzkumu, neváhal obětovat čas pro organizační činnost. Byl spiritus movens popřevratových změn.

Do lidských osudů vstupuje Náhoda. Profesor Dušek měl na svém bicyklu dopravní nehodu se smrtelnými následky. Začátkem nového století a zároveň tisíciletí. Pro mne osobně to bylo významné i tím, že o pouhé tři týdny později mne postihla mozková mrtvice, což radikálně změnilo můj život. Měl jsem na svém nemocničním lůžku dost času, abych si vybavoval, co jsme předtím společně prožili. A připomínal si náš poslední společný přednáškový pobyt s medicíny ve Zlatých horách, na jimi spontánně organizovaném statistickém semináři. Tam jsme spolu vyplili posledních pár sklenek červeného.

Odházet je součástí lidského osudu. Mluvit o předčasném odchodu je pouhé statistické konstatování. Dobrý člověk totiž odchází předčasně, ať by odešel kdykoliv.

Prof. S. Komenda

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

Vzdělání a společnost

(...) *Vzdělání není totiž jen součástí životní kariéry jednotlivých mladých lidí, ale dnes nezbytnou a stále podstatnější složkou reprodukce společnosti. Na rozdíl od většiny živočichů se člověk nerodí hotový, nýbrž potřebuje stále větší objem společenských, vědeckých, technických a vůbec kulturních návyků a dovedností, než se může sám stát platným členem své společnosti. Dokud mu stačilo naučit se mluvit, obdělávat pole a hospodařit, mohla tuto funkci plnit rodina, ale už v městských společnostech pozdní antiky bylo zřejmé, že na to nestačí. Tím spíš*

v moderní době, kdy je navíc třeba vyrovnávat aspoň ty nejhorší handicapy rodinného prostředí.

Vzdělávání je tak podstatnou součástí toho nesmírně složitého procesu, jímž se lidské společnosti reprodukuje a rozvíjejí – anebo naopak chátrají. Přítomná společnost totiž nežije jen pro svůj vlastní užitek a prospěch, ale je také nositelem něčeho, z čeho žije a co by měla předat dalším generacím: svého jazyka, své kultury, svých institucí. A společností, které tuto funkci zanedbají, prostě zaniknou.

(In: J. Sokol: *Vzdělání a společnost*, muni.cz, měsíčník MU v Brně, č. 2005/02, str. 1)

Dotace na specifický výzkum pro mimofakultní pracoviště UP

Akademický senát UP byl na svém zasedání 23. 2. 2005 seznámen s problematikou finanční kompenzace pro neakademické pracoviště UP, kteří se v rámci své vědeckovýzkumné činnosti podílejí na řešení grantových projektů. O rozdělení dotace na specifický výzkum z pohledu konkrétního řešitele se senát informoval ředitel Archivu UP PhDr. P. Urbášek. Po diskusi na toto téma přijal AS UP usnesení, podle něž by vedení UP – po dohodě s ekonomickou komisí AS UP – mělo vypracovat takový návrh metodiky dělení dotace na rok 2005, který by zahrnoval způsob přidělování finančních prostředků vyplývajících z řešených grantových projektů také mimofakultním pracovištím UP.

O co vlastně konkrétně jde

Dotace na specifický výzkum je součástí neúčelové dotace MŠMT pro vysoké školy, jejíž dělení pro daný kalendářní rok schvaluje každoročně Akademický senát UP. Do výpočtu celkové výše dotace na specifický výzkum je mj. zahrnuta grantová úspěšnost vysoké školy v předchozích letech; finance získané na základě grantových projektů v oblasti vědy a výzkumu tedy přicházejí na UP dvakrát: poprvé jako přímé grantové prostředky na jednotlivé přijaté projekty, podruhé o rok později – jako poměrná část – právě v té složce dotace, která se nazývá specifický výzkum.

PhDr. P. Urbášek byl od roku 2000 hlavním řešitelem, resp. spolurešitelem dvou výzkumných projektů, na které získal finanční prostředky od Grantové agentury ČR. V roce 2000 byl přijat jeho projekt *Dějiny univerzitního školství na Moravě v letech 1945–1990* (hlavní řešitel), v roce 2001 získal grantovou podporu pro projekt *Politické elity a disident v období tzv. normalizace. Životopisná interviu*. (ukončené v roce 2004; spolurešitel). Příjemcem příslušné částky z dotace na specifický výzkum byl však pouze v roce 2001 a 2002; v roce 2003 a 2004 už podle vyplývající z jeho účasti na grantovém přínosu UP neobdržel žádný.

Kompenzace teoreticky vždy existovala

Před rokem 2003 se položka státní dotace, označovaná jako specifický výzkum (SV), nazývala dotace na nespecifikovaný institucionální výzkum a vývoj (NIVV) a její dělení se řídilo jiným – tehdy platným – vzorcem. Jak pro Žurnál UP upřesnil kvestor UP Ing. J. Jirka, jednalo se o vzorec částečně aditivní, nikoli pouze multiplikační jako současný. Díky tomu mohly centrální jednotky tuto dotaci dostat také. Navíc nebyl její účel tak svázán, jako je tomu po nabytí platnosti zákona č. 130/2002 Sb. a nařízení vlády č. 462/2002 Sb. Nová pravidla platí tedy od roku 2003. V roce 2002 ještě např. Informační centrum UP dostalo z dotace NIVV 1 318 tis. Kč, RUP

70 tis. Kč, CCA 416 tis. Kč. Při dělení dotace na rok 2003 jsme proto jako základ pro meziroční porovnání vzali u těchto součástí součet základní dotace a dotace na NIVV z roku 2002. Samostatnou kapitolou je ovšem postup senátu v dalším období, který výrazným snížením dotace celkě zohlednění v podstatě negoval, uvedl Ing. J. Jirka.

Kompenzace, kterou na základě vystoupení PhDr. Urbáška od vedení UP nyní požaduje Akademický senát UP, tedy existovala i v minulých letech; problém však nastal při její konkrétní realizaci, tj. při rozhodování AS UP o výši podílu, který měl být přidělen ze státní dotace tzv. centrálním jednotkám. Jejich pracovištím, včetně těch, která se na přínosu specifického výzkumu UP podílejí, byl např. v minulém roce rozpočet výrazně krácen (požadován byl i „nulový nárůst“).

Konkrétní důsledek loňského schvalování rozpočtu UP pro pracoviště centrálních jednotek přibližuje P. Urbášek: Kvestor mi tehdy určitou kompenzaci slíbil, ale chtěl, abych se ozval někdy v říjnu, protože se domníval, že se rozpočet pro centrální jednotky schválí nějakým přijatelným způsobem. Jenomže to trvalo vlastně až do konce roku a rozpočet pro RUP byl snižen ještě o větší částky, než se domníval. V takové situaci mi samozřejmě neměl co z čeho dát. Protože jestli AS UP výrazně sníží prostředky např. pro Rektorát UP, tak je logické, že kvestor je rád, že má i těch svých sto tisíc.

PhDr. P. Urbášek se opakování této zkušenosti obává, neboť v tomto roce získal od GA ČR další grantové prostředky (grantová podpora na období 2005–2007 – Diskontinuita jako určující faktor vývoje českých vysokých škol v letech 1969–1989; hlavní řešitel), přičemž očekává krácení rozpočtu centrálních jednotek i letos.

Šance mimofakultních pracovišť

Jakou šanci na získání financí ze státní dotace na specifický výzkum tedy mají řešitelé z mimofakultních

pracovišť? Na tuto otázku lze získat několik různých odpovědí:

Ing. J. Jirka, kvestor UP: Pokud chcete stručnou odpověď na stručnou otázku, tak v současné době, při stávající sestavě senátu a vedení fakult, prakticky žádnou. Obecnou dohodou, kterou zatím ctíme, je, že se prostředky na specifický výzkum rozdělují podle vzorce používaného ministerstvem. Vzorec obsahuje několik vstupních dat, která mají u tzv. centrálních jednotek nulovou hodnotu (počet studentů v doktorských programech, počet absolventů v magisterských programech, počty pedagogů), výsledkem je tedy nula. Vzhledem k charakteru (účelovosti) těchto prostředků bychom je navíc na centrálních jednotkách poměrně obtížně využívali.

V případě Archivu UP by ovšem šlo, tak jako v roce 2002, pouze o pár desítek tisíc Kč. Z tohoto pohledu jsou na tom výrazně hůře Informační centrum UP a Centrum celouniverzitních aktivit (CCA), jejichž podíl na získaných grantech v uplynulém období byl výrazně vyšší.

Doc. J. Štefanides, předseda ekonomické komise AS UP: Finanční prostředky, přidělované škole pod označením specifický výzkum, vyjadřují jakési „ocenění“ školy ze strany MŠMT a vypočítávají se podle grantové úspěšnosti školy v minulém roce. Na úrovni univerzity se částka při dělení dotace UP na kalendářní rok rozděluje podle úspěšnosti na útvary, které mají studenty (kritérium MŠMT od roku 2003), tedy na fakulty. Podle kritéria MŠMT je tak nelze přidělit IC UP nebo RUP. Nicméně na návrh exekutivy UP, poprvé v roce 2003, AS UP souhlasil s vnitřním přerozdělením prostředků při dělení dotace tak, aby odpovídající částka za specifický výzkum byla na IC UP transferována. Na zasedání AS UP 23. 2. 2005 pan kvestor na dotaz potvrdil, že částka byla zakomponována i do dělení dotace UP na rok 2004.

Na fakultách se položka „specifický výzkum“ stává součástí rozpočtů fakult a pokud vím, nikde už se nedělí pro jednotlivé řešitele jako zvláštní „premie“ pro ně – jsou to peníze, které mají institucionální povahu, nejsou to mzdové nebo jiné prostředky. Finanční prostředky označené jako specifický výzkum nejsou tedy osobní (motivační) pobídkou pro jednotlivé řešitele.

Z řečeného vyplývá, že není pravda, že částka za specifický výzkum není na IC UP transferována, a už vůbec ne, že tomu brání právě AS UP. Ředitel Urbášek není osobně nijak touto praxí znevýhodněn vůči pedagogům z fakult.

PhDr. P. Urbášek: Velký problém teď spočívá v tom, že jestli se způsob řešení bude týkat i ostatních mimofakultních pracovišť – a je patrně logické, aby

Dokončení na str. 8

OTÁZKA PRO DĚKANY FAKULT UP

Podle jaké metodiky jsou na vaší fakultě rozdělovány prostředky státní dotace na specifický výzkum?

Prof. L. Dvořák, děkan Přírodovědecké fakulty UP:

Dotace na specifický výzkum je dělena na jednotlivé obory (matematika s informatikou, fyzika, chemie, biologie s ekologií, vědy o Zemi) podle podílů oborů (tzv. ministerský vzorec) na celkové částce této dotace směřované na PFF UP.

Prof. F. Mezhiorák, CSc., děkan Pedagogické fakulty:

Rozdělovány jsou se zohledněním výsledků, kterých katedry v této oblasti dosáhly, přičemž bereme v úvahu období několikaleté, abychom se nedopustili tvrdosti tím, že některou katedru po neúspěchu v jednom roce (což nemusí být vždy její vinou) bychom nechali zcela bez prostředků.

Prof. H. Válková, děkanka Fakulty tělesné kultury:

Máme zatím tuto položku tak nízkou, že není třeba mluvit o principech, jsme schopni zatím podpořit výzkum interními granty FTK především doktorandy. Až bude opravdu co dělit, budou vytvořeny i principy.

Prof. I. Barteček, děkan Filozofické fakulty:

Filozofická fakulta UP získává prostřednictvím státní dotace na specifický výzkum pro finanční rok 2005 celkovou sumu 6 031 tis. Kč (Univerzita Palackého celkem 53 250 tis. Kč). Finanční prostředky určené ke specifickému výzkumu jsou v tomto finančním roce na Filozofické fakultě UP směřovány takto:

- Vzhledem k zájmu fakulty podpořit vědeckou a badatelskou aktivitu nejmladší generace je část prostředků vyčleněna na podporu vnitřních grantů FF pro účastníky interního doktorského studia. Na projekty doktorandů bylo vyčleněno více než 450 tis. Kč.
- Druhou položku vytváří částka, která je určena ve prospěch realizace výsledků vědy a výzkumu prostřednictvím edičních činností. Ve prospěch

publikačních aktivit byla vyčleněna částka ve výši cca 1,2 mil. Kč.

c) V podmínkách Filozofické fakulty UP je další částka z dotace na specifický výzkum určena k posílení nákupu literatury, a to pro potřeby vědecké a výzkumné činnosti. Tato položka činí cca 500 tis. Kč.

d) Taktó získané finanční prostředky ve své nejvýraznější poloze poskytuje Filozofická fakulta UP jednotlivým katedrám a pracovištím, a to s ohledem na jejich přínos do položky specifický výzkum v uplynulém finančním roce. Tyto prostředky jsou přednostně určeny ve prospěch osobních nákladů těch akademických pracovníků, kteří svými výsledky v oblasti vědecké a výzkumné činnosti přispěli k dosažení dotace. Jednou z forem osobních nákladů je osobní hodnocení pracovníka. Stanovení výše osobního hodnocení je plně v rukou vedoucích jednotlivých kateder či pracovišť. Výdaje na osobní náklady předpokládáme ve výši cca 3,5 mil. Kč.

e) Prostředky rovněž poslouží k pokrytí materiálních nákladů týkajících se vědecké a výzkumné činnosti fakulty. Tyto předpokládané náklady činí cca 380 tis. Kč.

Doc. P. Chalupa, děkan Cyrilometodějské teologické fakulty:

Část prostředků SV cca 350 tis. se používá na vnitřní granty UP a pouze menší část prostředků SV (cca 150 tis. Kč) je dělena adresně na katedry dle příslušných výkonných parametrů, které korespondují s metodikou MŠMT, resp. UP. Panuje zde tedy velká míra solidarity. Zbytek je centrálně k dispozici převážně na krytí mzdových nákladů, z nichž zejména tarify jsou hrazeny centrálně.

Úprava mzdových tarifů na UP

Akademický senát schválil dne 9. 3. 2005 úpravu mzdových tarifů tak, jak jsem jej po jednání s paní děkankou a děkany předložil. Zvýšení tarifů o 5 % nepředstavuje nárůst, který bychom si obecně mohli přát, ovšem je třeba si uvědomit, že tarif představuje pouze část vyplácené mzdy. Zvýšení o 5 % jsme navrhovali proto, aby bylo jisté, že většina součástí Univerzity Palackého bude schopna zaměstnancům tarifů takto upravit bez toho, aniž by bylo třeba snižovat další součásti mzdy – tedy především osobní příplatky. Zcela záměrně uvádím většina součástí, protože např. pro SKM představuje schválená mzdová tabulka problém, který bylo třeba řešit různými racionalizačními opatřeními. Takto upravená mzdová tabulka současně umožňuje, aby ty součásti UP, které disponují vyššími částkami, mohly využít motivačních prvků a upravit osobní příplatky, případně vyplátit odměny těm, kteří pracují aktivněji, přispívají k rozvoji UP, získávají na výzkumné záměry prostředky z grantů a další prostředky z jiných zdrojů.

Pan PaedDr. V. Klapal, Ph.D., předseda KOR UP se ve svých příspěvcích v Žurnálu UP, i ve své argumentaci při jednáních, zabývá především situací

odborného asistenta v 11. třídě a 5. (nejvyšším) platovém stupni. Nevím, proč si vybral právě tento případ, protože se domnívám, že by na UP neměla nastávat situace, kdy takto zařazených akademických pracovníků bude nejvíc. Znamenalo by to, že máme většinu akademických pracovníků, kteří mají více než 20 let praxe odborného asistenta. To je podle mého názoru stav, který by na vysoké škole, která je univerzitního typu, s ambicemi být vysokou školou srovnatelnou s podobnými vysokými školami nejen v České republice, ale i v zahraničí, byl velmi nedobrá. Univerzita Palackého má zájem, aby mladí akademičtí pracovníci co nejvíce využívali možností na získání zkušeností na renomovaných pracovištích v ČR i v zahraničí, aby se aktivně zapojovali do řešení výzkumných úkolů, a aby tedy v co nejkratší možné době habilitovali. Věřím, že akademičtí pracovníci, kteří na UP nastupují, mají předpoklady proto, aby mohli tuto představu splnit. Nevím, co má na mysli dr. Klapal, když v ŽUP č. 22 píše, že „někomu to jde, jiný má i objektivní potíže v získávání dalších gradů“. „Objektivní“ potíže mívala řada lidí na VS před rokem 1989, protože nemohli habilitovat z tzv. kádrových

důvodů. Ale to už dávno neplatí. Pokud někdo dnes zůstává na postu odborného asistenta 20 a více let, může to znamenat, že by případně buď on sám, nebo vedoucí příslušné katedry měl zvážít, jestli by se dotyčný třeba lépe neuplatnil na střední škole, kde by možná byl i spokojenější.

V minulém roce jsme upravili mzdovou tabulku tak, že jsme snížili počet stupňů v tarifních třídách právě proto, abychom vytvořili lepší podmínky pro mladé nastupující akademické pracovníky. Jsem si vědoma toho, že to pořád není upraveno tak, abychom mohli být spokojeni, a aby bylo zaručené, že se k nám budou mladí lidé vracet ze zahraničních pobytných. K tomu ovšem pravděpodobně nikdy nebude stačit jen nastavení mzdových tarifů. Již delší dobu se také objevují návrhy, abychom mzdovou tabulku upravili ještě daleko výrazněji tak, že v jednotlivých třídách vůbec nebudou stupně. Tato úprava předpokládá, že budeme mít dost peněz na to, abychom dokázali takový posun zvládnout. I proto jsem považovala za nevhodné výrazněji plošně zvyšovat tarify, protože by to tento způsob úpravy při jeho zavádění mohlo komplikovat.

Zaráží mne také, že předseda KOR UP se ve svých argumentech zabývá jen situací akademických pracovníků. Tato vysoká škola má přibližně polovinu zaměstnanců, kteří nejsou akademickými pracovníky. Vypadá to, jakoby KOR UP jejich mzdy nezajímaly. Vedení UP musí při úpravách mezd vždy uvažovat o tom, jak se plánovaná úprava dotkne všech, protože mzdová tabulka na UP platí pro všechny. Možná to bude vhodné v budoucnu změnit, ale zatím je nutné z této situace vycházet.

Závěrem mohu konstatovat, že ani já nejsem spokojena s výší platů na UP a ve školství obecně. Ale na pracovištích, kde se kromě výuky věnují systematicky také vědecké nebo umělecké činnosti, případně činnostem, kterými mohou získat další prostředky, nejsou pracovníci placeni jen ze základní dotace. To je trend, který je třeba podporovat.

Prof. J. Mačáková, rektorka UP

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

Akademický senát UP přijal na svém zasedání 9. 3. 2005 návrh nové tabulky mzdových tarifů v 5% navýšení. Koordinační odborová rada UP s tímto nárůstem nesouhlasí a svůj požadavek 10% navýšení, jenž vyslyšen AS UP nebyl, považuje za oprávněný a „skromně spravedlivý“ (viz vyjádření PaedDr. V. Klapala, Ph.D., v Žurnále č. 22, str. 8, rubrika Zeptali jsme se za vás). Kvestora UP Ing. J. Jirku jsme požádali o komentář, jenž přibližuje důvody, proč vedení UP trvalo na maximálním navýšení tarifů v úrovni 5%.

Ing. J. Jirka, kvestor UP: V Kolektivní smlouvě je uveden závazek zaměstnavatele zvýšit od března tarify minimálně o státem vyhlášenou inflaci, přičemž máme v maximálně možné míře přihlídnout k vývoji tarifu v regionálním školství. Loňská inflace byla ve výši 2,8 %, po dohodě s děkany fakult jsme navrhli 5 %. Více si podle našeho názoru nemůžeme dovolit, a to i přesto, že v regionálním školství došlo ke zvýšení výraznějším. Tarifní tabulka platí pro celou školu, tj. pro všechny zaměstnance a všechny součásti. Při její úpravě tedy musíme přihlídnout zejména k vlivu zvýšení tarifů na rozpočet té součásti, která je z pohledu financování nejslabším článkem, tj. nemůžeme si větší zvýšení dovolit. V letošním roce je tímto nejslabším článkem bezesporu Správa kolejí a menz, a to zejména vlivem letos zahájené reformy financování studentského ubytování (přechod z dotace na ubytovací stipendia). Sama reforma bude mít, jak jsme již uvedli na jednání Kolegia rektorky UP i Akademického senátu UP, na financování SKM UP negativní dopad ve výši více než 8 mil. Kč, pokud nechceme zvýšit ceny ubytování na míru pro studenty neúnosnou. Vyšší zvýšení by znamenalo právě u SKM UP velmi razantní zásahy do hospodaření kolejí, a to ještě nad rámec těch, které jsou již připraveny a postupně realizovány (snižování osobních příplatků, v některých případech snižování úvazku u obsluhujících pracovníků, snižování stavu zaměstnanců, výrazné snížení tempa obnovy budov a zařízení SKM UP, tj. celého jejího rozvoje). Kromě SKM UP by vyšší zvýšení mohlo způsobit problémy dalších součástí UP, zejména u Fakulty tělesné kultury, dále i u Lékařské fakulty UP a centrálních jednotek. Navržené a schválené zvýšení tarifů pak v souladu s požadavky fakult ponechává většinu z nich prostor pro úpravu mimotarifních složek mzdy v případech, kde to pokládají za žádoucí, tj. zejména u mladých a špičkových akademických pracovníků.

-map-

Dotace na specifický výzkum...

tomu tak bylo – nebude se jednat o malou částku. Nevím, do jaké míry si to uvědomuje AS UP, ale exekutiva patrně předpokládá, že to bude opět velmi problémový bod, protože jestli to nějakým způsobem budou opravdu chtít kompenzovat – z jakékoli části dotace, tak samozřejmě to bude o tyto – zřejmě nemalé částky – mluvit pro fakulty.

Nedořešený problém

Nový návrh metodiky předložena rektorkou UP Akademickému senátu UP 9. 3. 2005 obsahoval některé změny, včetně té, která se týká zohlednění podílu centrálních jednotek na získaných grantech. Podle tohoto nového návrhu by byl tento podíl čerpán ze základní dotace; dělení dotace na specifický výzkum by se mělo realizovat tak jako dosud.

Problém však zůstává stále nevyřešený. Nejen proto, že nový návrh metodiky dělení státní dotace nezískal na zasedání AS UP 9. 3. potřebný počet senátorských hlasů; komplikace lze – stejně jako loni – očekávat i při schvalování konkrétních částek pro fakulty a centrální jednotky. To bylo také klíčovým problémem loňských průtahů, na jejichž konci byly centrální jednotky kráceny o 3,5 mil. oproti původnímu návrhu, který se vedení UP nepodařilo prosadit.

PhDr. P. Urbásek je po zkušenostech z minulého roku skeptický: Finanční prostředky, které jsem obdržel z dotace na tzv. specifický výzkum v letech 2001

Dokončení ze str. 7

a 2002 šly bez výjimky na zařízení Archivu UP. V případě, že nedostanu příslušný finanční podíl ani v tomto roce, tak se zařadím do nekonečné fronty žadatelů, kteří na Rektorátě UP jsou a také musejí čekat. V současné době bych např. velmi nutně potřeboval finance na koupi nové kopírky, protože to je jedna z podmínek akreditace, kterou vyžaduje nový archivní zákon. Když jsem v té nekonečné frontě nemusel stát, mohl jsem si vše potřebné nakoupit sám a nikoho neobtěžovat. Ale především: nejen já, ale i všechny ostatní mimofakulturní jednotky jsme ve velmi nerovnovážném postavení vůči fakultním. Ač jednoznačně máme tvůrčí výkon a finance přinášíme, tak nemáme jakoukoliv šanci se na tom podílet – vše spadne do balíku, který se přerozděluje na fakulty. A tam je samozřejmě jejich věc, jak to přerozdělí, jestli to dají tzv. „do rozpočtu“, anebo – jako Přírodovědecká fakulta – tuto částku přerozdělí na pracoviště, kteří se na tomto přínosu podílejí. Z tohoto pohledu jsou mimofakulturní pracoviště podléhající se na výzkumné činnosti diskriminována a demotivována, což mimochodem připustili bez výjimky všichni rozhodující akademičtí funkcionáři, ať na straně univerzitní exekutivy či senátu, se kterými jsem o této záležitosti jednal.

Připravila

V. Mazochová

Jubileja

Blahopřejeme!

Při příležitosti životního jubilea obdržel 29. 3. novou zlatou medaili „Za zásluhy o rozvoj UP doc. RNDr. S. Trávníček, CSc., PFF UP.“

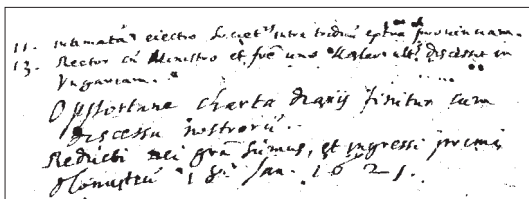
Doc. S. Trávníček se habilitoval v roce 1969, habilitace mu však byla z politických důvodů uznána až v roce 1994. V období, kdy měl zakázáno publikovat – od r. 1972 – publikoval pravidelně pod jménem své manželky, a i přesto, že od stejného data byl nucen opustit i výuku, intenzivně studoval např. problémy automatizovaných systémů, zúčastňoval se rezortních konferencí, aktivně pracoval v ČSVTS (vědecko-technická společnost) a sledoval problémy středoškolské výuky matematiky a informatiky. Nabídku vrátit se na PFF UP na Katedru matematické analýzy a numerické matematiky obdržel hned po listopadu 1989. Od února 1992 do února 1997 vykonával funkci prorektora pro organizaci a rozvoj UP, v roce 1994 přešel na Katedru algebry a geometrie PFF UP. Přestože je doc. S. Trávníček dnes již v důchodu, na této katedře na částečný úvazek dosud pracuje a v rámci své funkce vedoucího oddělení didaktiky matematiky a elementární matematiky vede i odborné a vědecké semináře. Patří mezi nejzkušenější pedagogy na všech matematických oborech PFF UP, stále vede diplomové práce a připravuje a mj. vyhodnocuje písemné části státních závěrečných zkoušek pro učitelské studium matematiky.

-red-, foto -tj-

Rektoři olomoucké univerzity v letech 1573–1860

6. a 9. XIMENIUS (Ximenes, Jiménez) Petrus (Pedro), S.J., Theol. Dr. (* 29. 3. 1554 Toledo ve Španělsku – † 29. 11. 1633 Millstatt v Horních Korutanech), rektor od 5. 6. 1600 do 17. 5. 1607 a od 23. 3. 1618 do 10. 1. 1622

(II) Byla-li aféra odpadlíka Jana Eschera pro olomouckou kolej TJ dehonestující, pak prestiž této koleje pozvedla konverze budoucího habsburského generalissima a vévody frýdlantského Albrechta Václava Eusebia z Valdštejna (1583–1634), vychovaného v českobratrské víře. Olomoucký archivář Josef Prucek publikoval názor, že první krok v Albrechtově změně vyznání byly učiněny při návštěvě nejvyššího purkrabího Adama ze Šternberka, Albrechtova strýce a poručníka Adama mladšího z Valdštejna a nejmenovaného šlechtice v olomoucké jezuitské koleji 13. ledna 1606. Záznam jejího rektora P. Jiméneze v koleijním diariu o této návštěvě zní vsutku poněkud tajuplně: „Auditio sacro invitati scholae adierunt D. Adamus de Sternberg et Adamus de Waldstein et D. (Po vyleschnutí mše přišli, pozvání do škol, pan Adam ze Šternberka a pan Adam z Valdštejna a D.)“.

▲ Záznamy v diariu rektora olomoucké koleje a akademie TJ Petra Jiméneze, S.J., z 11. a 13. května 1619: „11. Intimata eiecio Societatis intra triduum extra provinciam. 13. Rector cu' Ministro et fratre uno Keslero ult' discessit in Ungariam. (11. Oznameno vyhnání Tovaryšstva z provincie během tří dnů. 13. Rektor s ministrem a jedním našim fráterem, Keslerem, poslední odešel do Uher.)“ Následuje pozdější přípisek: „Opportune charta diarij finitur cum discussu nostroru'. Reducti Dei grā sumus, et ingressi primi Olomutiu' 18. Ian. 1621. (Kniha diaria příhodně končí odchodem našich [tj. jezuitů]. Díky Bohu jsme navraceni, a první vstoupili do Olomouce 18. ledna 1621.)“ Jakub Kessler je jako „coadiutor temporalis“, tj. laický (dosl. dočasný) pomocník, uveden v personálním katalogu olomoucké koleje TJ na rok 1623. – Moravský zemský archiv Brno (zmenšeno)

Podle J. Prucka iniciovala D. (z Dominus – pan) zřejmě označující samého Albrechta z Valdštejna. Jenže Adam mladší z Valdštejna si v letech 1602–1633 vedl deník (vydaný knižně roku 1997 pod titulem *Deník rudolfinského dvořana*), a koncem roku 1605 pobýval v Olomouci na moravském zemském sněmu jako jeden ze tří císařských komisařů vyslaných Rudolfem II. na sněmovní jednání – kromě Adama mladšího z Valdštejna to byli Adam ze Šternberka a Jan Lukavský z Lukavice. Těto trojice se týká záznam rektora Jiméneze v jeho diariu (jméno Jana Lukavského z Lukavice rektor zřejmě přeslechl), neboť Adam mladší z Valdštejna si ve svém deníku ke 12. lednu 1606 poznamenal: „Dnes sme měli u sebe jezovity u jídla, byli sme v koleji, večereli sme doma.“ A 13. ledna téhož roku: „Byli sme ve všech kolejích, tu nás žáci vítali.“ K přestupu Albrechta z Valdštejna ke katolictví došlo již v předchozím roce, poněvadž po svém návratu z tažení do Uher se stal studentem olomoucké jezuitské akademie – dne 18. února 1605 byl zapsán do její matricy a měl „contubernio inter convictores (kasárna mezi chovanci konviktu)“; Valdštejnovo olomoucké univerzitní studium však záhy skončilo výše zmíněným uzavřením olomouckých škol v květnu téhož roku.

Z významnějších událostí zachycených v Jiménezeově diariu stojí za zmínku, že dne 17. května 1606 položil rektor Jiménez za přítomnosti opata konventu premonstrátů na Hradisku základní kámen ke kapli sv. Jiří v Radikově a že 8. července 1606 byli do jezuitského konviktu přijati čtyři švédští studenti, doposud „heretici“ (kacíři, tzn. evangelíci), přišli z vlastní vůle z „heretických akademií“.

Rektorské úřadování Petra Jiméneze v Olomouci trvalo do 17. května 1607. Působil poté opět na jezuitské univerzitě ve Štýrském Hradci, načež ve Vídni zastával úřad generálního prefekta jezuitských škol rakouské provincie. V Olomouci je Jiménez zmínován roku 1614 jako „Director in spiritu“ (představený semináře) zdejší koleje, zúčastnil se v této funkci 14. září 1614 kongregace Otců jezuitů rakouské provincie ve Vídni. Při této příležitosti si P. Jiménez vyžádal španělský vyslanec u dvora císaře Matyáše ve Vídni Balthazar de Zúñiga y Fonesca „ad Sacra arcana“ (doslova „ke svatým tajnostem“, tj. jako zpovědníka).

Posledního dne měsíce ledna 1615 zemřel v Římě jezuitský generál Claudius Aquaviva. Vznikla tak ne-

zbytnost vybrat Tovaryšstvu, které v té době čítalo 13 112 členů ve 32 provinciích a 559 rádoých domech, nového generálního představeného, a to prostřednictvím elektorů vyslaných jednotlivými provinciemi. Na kongregaci rakouské provincie 3. května 1615 byli elektory za tuto provincii zvoleni Bartoloměj Viller, v letech 1585–1589 olomoucký jezuitský rektor, a současný rektor Petr Jiménez. Oba se zúčastnili volby generála TJ v Římě dne 5. listopadu 1615, která do čela TJ postavila Itala Mutia Vitelleschiho.

Mezi těmito daty, a to 19. června 1615, navštívil rektor olomoucké koleje a akademie TJ Řehoř Rumer v doprovodu „otce Ximenese“ a J. Dombřina obec Štípu u Zlína, náležející k panství Albrechta z Valdštejna, jenž zde hodlal zřídít jezuitské „domicilium“ (expozituru).

Opětně byl P. Petr Ximenius – Pedro Jiménez ustanoven rektorem olomoucké koleje a akademie TJ dne 23. března 1618, tedy na den dva měsíce před pražskou defenestrací, již započalo české povstání proti českému králi a říšskoněmeckému císaři Ferdinandovi II. Vláda na Moravě však prozatím zůstávala převážně v rukou katolík vedených biskupem kardinálem Dietrichštejnem, zatímco většina moravské evangelické šlechty v čele s Karlem starším ze Žerotína zachovávala vůči Habsburkům neutralitu. V diariu rektora Jiméneze z roku 1618 a z počátku roku 1619 se reflektují především úzké vazby stavovského plukovníka Albrechta z Valdštejna k olomoucké jezuitské koleji. Valdštejn byl hostem koleje 29. června 1618, šest praporů jeho pěšího pluku se 10. ledna 1619 přesunulo z Jihlavy do Olomouce a pozdě večer 11. ledna 1619 Valdštejn navštívil kolej společně s biskupem kardinálem Dietrichštejnem, 13. a 14. ledna byli rektor Jiménez a vojenský kaplan Valdštejnova pluku Eustachius hostěni nemocným Valdštejnem v jeho domě na Horním náměstí, přičemž plukovník daroval koleji „jako almužnu“ 200 zlatých. Koncem dubna 1619 na Moravu vytáhlo české stavovské vojsko. Ke 30. dubnu 1619 rektor Jiménez v koleijním diariu uvedl: „Po čtvrté hodině odpolední došla zpráva, že vojsko z města odchází do Brna; s ním odešel i kaplan Eustachius. Ve městě zůstal jeden prapor.“ Ten si nechal Valdštejn k dispozici jako svou osobní stráž; v noci z 30. dubna na 1. května 1619 se Valdštejn zmocnil stavovské pokladny, vlastnoručně probodl rapírem podplukovníka Khuena, který nesplnil jeho rozkazy, a vyrazil z Olomouce za svým plukem, směřujícím nikoli do Brna, ale do Vídně – v Olomouci tedy započala Valdštejnova oslnivá kariéra v habsburských službách, ukončená jeho zavražděním v Chebu na příkaz císaře Ferdinanda II. dne 24. února 1634.

Dne 5. května 1619 zaznamenal rektor Jiménez, že „došla zpráva o obsazení Brna“, tj. stavovským vojskem. Již předchozího dne sesadil moravský zemský sněm v Brně biskupa kardinála Dietrichštejna z jeho úřadů a z funkce velitele zemského vojska, „nekřesťanská sekta jezuitů, která působí k nesváru v zemích, obchází práva zemská a zlymá praktikami přispívá ke zkáze země“ byla sněmem vypovězena z Markrabství moravského a to bylo začleněno do českého stavovského povstání.

Olomouckým jezuitům nezbyvalo nežli se usenestí zemského sněmu podrobit. Studenti gymnázia a aka-

demie TJ v počtu asi jednoho tisíce se rozešli a na 80 jezuitů je záhy následovalo. Rektor Jiménez ke dni 11. května 1619 zaznamenal: „Intimata eiecio Societatis intra triduum extra provinciam (Oznámeno vyhnání Tovaryšstva z provincie [tj. z Moravy] během tří dnů).“ Dne 13. května 1619 se rektor P. Jiménez, páter minister (hospodářský správce) koleje a jeden jezuitský fráter odebrali „do Uher“, totiž do Trnavy, kde našli útočiště ve zdejší jezuitské koleji (založené roku 1561, po požáru v roce 1566 zrušené a na podzim roku 1615 obnovené jako rádoý dům, roku 1617 povýšený na kolej). Jenže 30. září 1619 obsadil sedmíhradský kníže Gábor Bethlén, rebelující proti habsburské nadvládě v Uhrách, Bratislavu, 16. října téhož roku proto trnavští jezuité svou kolej i gymnázium opustili, P. Jiménez se uchýlil do Štýrského Hradce, kde mu byla svěřena prefektura na zdejší jezuitské univerzitě. Legitimitu habsburské dynastie na českém královském trůně obhajoval P. Jiménez ve spisku *lus haereditarium et legitima Successio in Regno Bohemiae, Ferdinandi II. Austriaci, nunc Imperatoris Augusti, et Hungariae Bohemiaeque Regis potentissimi (Heretické právo a legitimní nástupnictví Ferdinanda II. Rakouského, nyní vznešeného císaře a nejmocnějšího krále Uher a Čech, v Království českém)*, vydaném ve Vídni roku 1620.

Do Olomouce se jezuité vrátili až po porážce českého stavovského povstání, a to 18. ledna 1621 „na dvou vozech“ (jak zaznamenal tehdejší olomoucký kronikář). Rektor Jiménez dorazil později z Vídně, neboť u císařského dvora právně zajišťoval restituci zabavených kolejních statků. Vyučování na zdejším gymnázium a v akademii započalo 10. března 1621, v koleji byli přítomni 34 jezuité, z nichž bylo 14 vysvěcených kněží. Úřad rektora olomoucké koleje a akademie TJ zastával P. Jiménez ještě téměř rok, do 10. ledna 1622; bohužel diaria olomouckých jezuitských rektorů jsou dochována až od roku 1630.

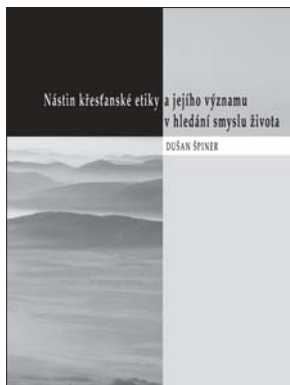
Od 15. května 1623 do 12. srpna 1626 působil P. Jiménez v Praze jako rektor Univerzity Karlovy a současně jako rektor Ferdinandovy akademie (Ferdinandaea) a koleje Tovaryšstva Ježíšova U Sv. Klimenta (Klementina). Ke spojení obou akademií pod jezuitskou správou sice došlo již 10. listopadu 1622, jenže proti dále jdoucímu přerodu pražského vysokého učení v jezuitskou univerzitu, formulovanému v tzv. „zlaté bule“, vystoupil pražský arcibiskup Arnošt Vojtěch Harrach, podporovaný Svatým stolicem, zatímco za jezuitu stál císař Ferdinand II. Dne 24. ledna 1624 požádal rektor P. Jiménez panovníka o potvrzení „zlaté buly“, ale vzhledem k vehementním arcibiskupovým protestům vůči rektorovu kroku se smířící jednání uskutečnilo až v listopadu 1624 prostřednictvím papežského nuncia Carla Carafy. Smlouva mezi jezuitu a arcibiskupem však papežská kurie neuznala za platnou a jezuitský řád musel nadále promovat absolventy své pražské akademie pouze v Klementinu, nikoli v Karolinu.

Roku 1622 prohlásil papež Řehoř XV. zakladatele TJ Ignáce z Loyoly za svátce s tím, že se jeho památka bude slavít v den jeho úmrtí, tj. 31. července. Jezuitský historiograf Jan Schmidl (1693–1762) uvádí, že při prvním svátku sv. Ignáce 31. července 1623 rektor P. Jiménez obdaroval 200 chudých, kteří se shromáždili u brány klementinské koleje TJ na Starém Městě Pražském, chlebem, pivem, masem a dalšími potravinami, k tomu též „nádavkem na jednotlivou hlavu groš, který se zve český“. Další významnou událostí tohoto roku byl vznik české provincie TJ, prvním českým provinciálem se stal dosavadní rakouský provinciál Řehoř Rumer, odchovanec olomoucké koleje a akademie TJ a v letech 1613–1618 jejích rektor.

Petr Jiménez se rovněž zasloužil o vznik druhé pražské koleje TJ – profesního domu a gymnázia při kostele sv. Mikuláše na Malé Straně, předaného jezuitům rozhodnutím císaře Ferdinanda II. 4. dubna 1625 (třetí pražská kolej TJ s gymnáziem na

Nástin křesťanské etiky a jejího významu v hledání smyslu života

Vize etické výchovy, ze které čerpá svou inspiraci moderní pedagogika, je rovněž vizí morálně vyzrálého člověka, který se vyznačuje komunikativností, kreativitou, zdravým sebevědomím a pozitivním hodnocením jiných. Na tuto skutečnost poukázal ve své učebnici pod názvem *Nástin křesťanské etiky a jejího významu v hledání smyslu života* vysokoškolský pedagog a katolický biskup Dušan Špiner. Jedná se

o autorův nástin konkrétní křesťanské etiky, která nabízí text, značnou měrou popularizující etickou problematiku současné generaci studentů. Autor zde zúročil své pedagogické působení a zaměřil se především na otázky filozofické etiky a její aplikaci v reálném životě.

Teoretické vymezení základních pojmů je vhodně doplněno řadou příkladů, které se snaží mnohdy humornou formou přiblížit teoretické otázky čtenářům. Jako podklad byly využity např. ukázky z díla A. de Mella. Kniha je rozčleněna do sedmi kapitol. Na úvodní kapitoly věnované pojmu etiky a etiky personální navazují kapitoly zaměřené na otázky svědomí, svobody a ctností. Významná je kapitola věnovaná problematice Božích zákonů s důrazem na Desatero. Za cíl křesťanské etiky autor považuje odstraňování předsudků s důrazem na rozvoj osobnosti na poli duchovním a posílení její prosociálnosti.

Dílo, které vzniklo z přednášek Úvodu do filosofie etiky na Pedagogické fakultě UP v Olomouci, je možno považovat za příspěvek autora k přiblížení křesťanské etiky člověku žijícímu v dnešní převážně sekularizované společnosti. Tato alternativa při hledání smyslu života je nabídnuta studentům společenských věd, učitelům a dalším zájemcům inspirující a neotřelou formou.

Publikaci v rozsahu 120 stran vydalo Vydavatelství UP v Olomouci v roce 2004.

Mgr. D. Hampel

Rektoři olomoucké univerzity...

Dokončení ze str. 9

Novém Městě Pražském vznikla v letech 1633–1634 z jezuitské rezidence založené r. 1628).

Během roku 1633 trávil P. Jiménez, emeritní dvojnásobný rektor magnificus olomoucký a rektor magnificus pražský, „recreatio“ (zotavenou) v lázeňském městě Millstattu v Horních Korutanech a zde 29. listopadu tohoto roku zemřel, překročiv stáří 79 let. (Do Millstattu přišli jezuité v roce 1598, když jim arcibiskup Ferdinand, pozdější císař Ferdinand II., věnoval budovu a statky zdejšího zaniklého kláštera rytířů sv. Jiří.) Podle citovaného již jezuitského dějepisce J. Schmidla, jenž pro Jiménezův nekrológ vyhradil čtyři strany svého čtyřsvazkového spisu *Historiae Societatis Jesu provinciae Bohemiae* (1749–1759), byl Petr Jiménez mužem „nejen excelentního nadání a moudrosti, ale též ducha všem hrůzám výtečně odporujícího a nikdy se nevíklajícího, ba tím více se zbystřujícího, čím větší nebezpečí vcházel“.

Prof. J. Fiala, CSc.

(Pokračování příště)

11. DUBNA
Hudba a humor. Musica Variata a soubor studentů KHV PdF UP. Muzeum umění, 18.30 hod.

11. DUBNA–13. KVĚTNA
Hoky koky po Evropě, hoky koky po světě. Výstava prací Studia Experiment. (Vernisáž, 11. 4., 16.30 hod.) Katedra výtvarné výchovy, garant Mgr. P. Sobáňová, UC UP, Galerie Schody, 3. patro.

12. DUBNA
Prof. J. Rachůnek, DrSc. (PřF UP Olomouc): Stavy a ohraničené reziduované l-monoidy. Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin. PřF (Tomkova 40), posluchárna č. 301, 13 hod.

Mgr. J. Tomeček (PřF UP Olomouc): Singulární Dirichletova úloha s impulzy. Seminář z diferenciálních rovnic. PřF UP (Tomkova ul. č. 40), posluchárna č. 202, 13.30 hod.

13. DUBNA
13. seminář univerzitního Společenství pro studium hlasu a řeči. Pořádá GSVS: Ústav lékařské biofyziky LF UP a Katedra žurnalistiky FF UP. Posluchárna Neurologické kliniky LF UP a FNO (kaple).

Mgr. P. Slavíková: Prameny k dějinám českých zemí a Olomouce ve stockholmských archívech. Přednáška z raného novověku. FF UP, filmový sál, 9.45 hod.

RNDr. M. Hejčman, Ph.D. (Katedra picinářství a trávníkářství, Agronomická fakulta, Česká zemědělská univerzita, Praha): Obhospodařování travních

porostů dnes a dříve – aneb jak působí pastva na vegetaci. PřF UP (Slechtitelů 11), Velký přednáškový sál (SE 501), 16 hod.

Krajina po bitvě (režie A. Wajda, 1970). Filmové představení. Pastiche filmz. UC UP, Filmový sál, 20 hod.

Mňága a Žďorp. U-klub, 20 hod.

14. DUBNA
RNDr. M. Špundová, Ph.D.: Effect of cytokinins on plant pathogenesis. Odborný seminář. PřF UP, Katedra experimentální fyziky PřF UP, učebna SV – F8, 14 hod.

Jaromír Konečný – Literární kabaret. Mistr ve slam poetry na turné po knihovnách Goethe-Institutu a v UC UP. Vědecká knihovna Olomouce. UC UP, Divadelní sál, 19 hod.

14.–16. DUBNA
Profily nezávislých zahraničních filmů. Přehledka filmové tvorby slovenského režiséra P. Solana. Pastiche filmz. UC UP, Filmový sál.

15.–16. DUBNA
Co je to divadlo a divadelní věda? Kurz pro veřejnost a studenty ucházející se o studium divadelní, filmové vědy a teorie a dějin dramatických umění FF UP. Pořádá Katedra divadelních, filmových a mediálních studií. UC UP. Divadelní sál (Blíže informace a program na www.volny.cz/tdd).

-red-

Transcendence

Výstava studentských výtvarných projektů v galerii Podkroví, Umělecké centrum, Univerzita 3–5, Olomouc. Vernisáž 12. 4. 2005 v 17. 00 hod.

Město Olomouc je místem oplývajícím bohatou historií a architektonicky výjimečnými objekty. V jednom z nich – v bývalé jezuitské koleji – se nachází Umělecké centrum, kde proběhla od doby ukončení generální rekonstrukce budovy celá řada zajímavých výstav. Jedním z aktuálních výstavních projektů je projekt Transcendence, který vznikl jako součást umělecko-pedagogických aktivit studentů Katedry výtvarné výchovy PdF UP Olomouc. Studenti a jejich učitelé přizvali k účasti na výstavě také své kolegy z PdF Masarykovy univerzity v Brně. Cílem projektu bylo soustředit se na výtvarné vyjádření námětu – v dnešním spíše pragmaticky orientovaném světě poněkud neobvyklého – transcendence. Samotné tvorbě plošných, prostorových či konceptuálních prací předcházela dialog vedený v seminářích, jehož výsledkem byl vzájemný konsensus v chápání transcendence jako vztahu ke světu zahrnujícího víru v existenci „něčeho, co přesahuje utilitární, smysly ověřitelné definice lidského života“. Z tohoto volného pojetí námětu transcendence pak vyplynula široká škála přístupů k výtvarné práci. Kolekce vystavených prací pak v závěrečné podobě obsahovala jednak autorské práce studentů, jednak práce, které vytvořili adepti učitelství výtvarné výchovy pro druhý a třetí stupeň a pro základní umělecké školy s dětmi v rámci pedagogických prací. Motivace k nejrychlejšímu chápání zvoleného námětu byla různorodá. Pro ty, kdo žijí v samém městě Olomouc nebo v jeho blízkosti byl například velmi inspirativní „zdejší genius loci“, někteří autoři spojovali své představy o přesahu našeho lidského světa do světů jiných s existencí volné přírody, jiní pojali námět jako introvertní zkoumání sebe sama a vlastních schopností vnímat duchovní obsahy. Vystavené práce měly také rozličný charakter, co se týká užití technik a v některých případech byly zaměřeny na exteriérové akce, které byly na výstavě pouze dokumentovány kresbami, náčrtů nebo fotografiemi.

Základ vystavené kolekce tvoří plošné práce, jejichž východiskem byla rozměrná bílá čtvercová plátna. Kresba a malba jako dvě základní média výtvarného vyjadřování jsou jednoduchými, ale přitom výmluvnými prostředky komunikace jedince se světem reálným i se světem transcendentním. Oba tyto prostředky jsou v komunikaci individua s tím, co jej obklopuje, nenahraditelné. Výstava měla být důkazem spontánního zájmu o kresběné a malířské projevy u všech věkových kategorií a měla poskytnout možnost srovnání osobitých způsobů výtvarného vyjádření jednotlivých autorů. Neméně pozoruhodná je ale i prezentovaná série fotografií dokumentujících akce, které byly s plátny prováděny mimo výstavní síň. Divák je takto vybízen chápat umělecký projev spíše jako proces, jehož se může také sám zúčastnit, než aby jej viděl jako statický produkt zvláštního uměleckého nadání. Animační charakter výstavního projektu mělo dokreslit také vystoupení volného pohybového seskupení FTK UP Olomouc TranscendANCE.

Doc. H. Babyrádová, Ph.D.

Výstava potrvá do 10. 5. 2005, je přístupná ve všední dny od 8 do 20 hod.